

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLOMOUCI
CYRILOMETODĚJSKÁ TEOLOGICKÁ FAKULTA

Katedra spirituální teologie

Mgr. Lenka Klosová

Kristovo kněžství a pět nejsvětějších Ran.
Souvislosti z duchovního života

Diplomová práce

Vedoucí práce: Doc. Dr. Michal Altrichter, Th. D.

OLOMOUC 2012

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci vypracovala samostatně a použila jsem přitom jen uvedenou literaturu.

V Bílé Vodě 25. 3. 2012

Mgr. Lenka Klosová

Děkuji Doc. Dr. Michalu Altrichtrovi, Th.D. za odborné vedení práce, mnoho cenných rad a podnětů. Rovněž děkuji všem, kteří se jakýmkoliv způsobem podíleli na korekturách textu. V neposlední řadě chci srdečně poděkovat Bohu a všem svatým, zvláště těm, o jejichž přímluvu jsem prosila, jako i za duchovní podporu a pomoc.

OBSAH

Úvod	6
1. Biblické odkazy z Ježíšova života	8
1.1 Dětství Krista Velekněze	8
1.2 Velekněz, přinášející Slova Otce	10
1.3 Velekněz, přebývající se svým Otcem	12
1.4 Velekněz, přinášející oběti	14
2. Modely světeckých osobností	16
2.1 Úkon sebeobětování	17
2.2 Ukřižovaný z lásky	18
2.3 Také otec trpí	19
2.4 Celistvost odevzdání	21
2.5 Nesmazatelné znamení	23
2.6 Radostného dárce miluje Bůh	24
2.7 Dar nového srdce	26
2.8 Je to Boží milost	27
3. Fenomén kněžství a Kristovy Rány	30
3.1 Jedinečnost Kristova kněžství	30
3.1.1 Předobraz Kristovy oběti v Ábelovi	31
3.1.2 Předobraz Kristovy oběti v Noemovi	31
3.1.3 Předobraz Kristovy oběti v Abrahámovi a Izákovi	33
3.2 Ježíšovy nejsvětější Rány	34
3.2.1 Ježíšovy Rány v Písmu svatém	34
3.2.2 Historický přehled Rány v Ježíšově Srdci	35
3.2.3 Ježíšova nejsvětější Krev	38

4. Zneužití naší řeči o Kristových Ranách	42
4.1 Trpět z lásky	42
4.2 Jeho Rány nás uzdravily	44
4.3 V jeho Ranách je náš domov	45
5. Aktuálnost či dobová zbožnost	47
5.1 Rozporuplný svět	47
5.2 Šlechtná srdce	49
6. Svědectví kněží a jejich praxe duchovního života vzhledem k úctě Ježíšových Ran	51
6.1 Umírám z lásky	51
6.2 Kněz druhý Kristus	52
7. Vyhodnocení několika modliteb k Ježíšovým Ranám	55
Závěr	58
Anotace	60
Summary	62
Bibliografie	63
Písmo svaté a církevní dokumenty	63
Slovníky	63
Primární literatura	63
Sekundární literatura	65
Seznam zkratk	66

ÚVOD:

Pohledme na Ježíše Krista, věčného Velekněze, v lásce jeho velekněžského Srdce, můžeme najít každého kněze, každé Boží dítě. Jeho velekněžské Srdce je stále otevřené a stále krvácející pro každého z nás. On jediný, jako věčná Láska, očekává naši touhu po něm a následně náš příchod k Němu: „*Jako laň dychtí po bystré vodě, tak dychtí duše má po tobě, Bože!*“ (Ž 42,2) *Pojďte ke mně všichni, kdo se namáháte a jste obtíženi břemeny, a já vám dám odpočinout. (Mt 11,28)*

Kristus jediný přináší sám sebe v oběť, je tedy zároveň tím, který obětuje i obětí. On jediný je Velekněz:

„Hodnost velekněze si nikdo nemůže přisvojit sám, nýbrž povolává ho Bůh jako kdysi Árona. Tak ani Kristus si nepřisvojil slávu velekněze sám, ale dal mu ji ten, který řekl: 'Ty jsi můj syn, já jsem tě dnes zplodil.' A na jiném místě říká: 'Ty jsi kněz navěky podle řádu Melchizedechova.' (Žid 5,4-6)

Modlitba k nebeskému Otci z jeho srdce nikdy neutichá. Jak často odchází na opuštěná místa, aby se modlil, rozmlouval se svým nebeským Otcem. On předkládá Bohu také každého z nás:

„Avšak zhřeší-li kdo, máme u Otce přímluvce, Ježíše Krista spravedlivého.“ (1Jan 2,1)
„Nemáme přece velekněze, který není schopen mít soucit s našimi slabostmi; vždyť na sobě zakusil všechna pokušení jako my, ale nedopustil se hříchu.“ (Žid 4,15)

Každý věřící a především každý kněz se má stávat druhým Kristem, být mu stále více podobný. Ježíš miluje každého člověka bez rozdílu, každému nabízí svou lásku. Přeje si, aby náš přístup k bližním byl podle jeho příkladu milosrdný, plný lásky a uctivý. On, jako jediný, svrchovaný Pán touží jednat skrze každého pokřtěného a v každém z nás rozvíjet veliký dar kněžství ať už služebného nebo všeobecného. Ježíšovo kněžství se má stále více zrcadlit v každém rozumném stvoření...

Jak krásně, uspokojivě a jednoduše vysvětlil zpovědník jedné ubolené duši, která byla tolik nešťastná nad tím, že nemůže více ulehčit umírajícímu člověku v jeho duchovních bojích. Řekl jí: „Když je duše zaopatřena, také kněz se může už „jen“ modlit...“

Tuto diplomovou práci bychom chtěli psát v duchu Ježíšova velekněžství, kněžství služebného i všeobecného. Metodologicky chceme uplatňovat východisko individuální: z dílčích možností usuzovat na vnitřní část a z něj se pokoušet vyhodnocovat obecnější zásady. Jako oprávněné považujeme zdůraznění principu zkušeností osobních svědectví.

V první kapitole bychom se chtěli opřít o Písmo Svaté, které věrně vypráví o Ježíšově životě. Chtěli bychom představit Pána Ježíše, Božího Syna, v jeho lidském životě, tak, jak nám o jeho životě sdělili evangelisté nejprve v jeho dětství a následně v jeho velekněžství jako kněze, který přináší slova svého Otce, přebývá s ním a stává se obětí.

Následně vyzvedneme několik světeckých osobností, v jejichž životě se věrně odráží Kristovo velekněžství. Chtěli bychom také na pozadí jejich životů ukázat vždy jednu z důležitých ctností kněžství. Nejde zde pouze o svaté kněze, ale také o světice, které, dle našeho uvážení, žili milost všeobecného kněžství.

Třetí kapitolu věnujeme jedinečnosti Kristova kněžství, které v podstatě vychází z jeho oběti pro nás a pro naši spásu. Jeho Rány nás uzdravily (*srov. 1Pt 2,25*), říká apoštol Petr. On vzal na sebe naše slabosti a našimi bolestmi se obtížil (*srov. Iz 53,4*), abychom my mohli žít jako svobodné děti Boží. Nejvíce pozornosti věnujeme nejsvětější Ráně Ježíšova Srdce neboť je to sám Kristus, který nás vyzývá k její úctě.

Dále chceme poukázat na to, že Ježíšovy Rány jsou především Ranami oslavenými a proto také našim vítězstvím: „*Věříme-li, že Ježíš zemřel a vstal z mrtvých, pak také víme, že Bůh ty, kdo zemřeli ve víře v Ježíše, přivede spolu s ním k životu.*“ (*1Sol 4,14*) Aktuálnost této úcty je stále platná.

V následující kapitole se dotkneme praktických svědectví několika kněží vzhledem k úctě k Ježíšovým Ranám. Pokusíme se vystihnout úctu kněží samotných i to, jak své farníky k této úctě vedou.

Závěrem zkusíme vyhodnotit několik modliteb k Ježíšovým Ranám.

Řádky této práce chceme psát s úmyslem vžít se do postoje těch, kteří usilují přinést aspoň malé uspokojení duším, které se touží ještě mnohem více ponořit do Krista, do středu jeho božského života, do hlubin jeho božského Srdce, do jeho nejsvětějších Ran...

„*Nikdo nemá větší lásku než ten, kdo, položí život za své přátele.*“ (*Jn 15,13*)

1. BIBLICKÉ ODKAZY Z JEŽÍŠOVA ŽIVOTA

Písmo svaté je nevyčerpatelná studnice darů a pramen mnohých milostí. Je v něm nesčítelně mnoho míst, která nám ať už jasně nebo na první pohled skrytěji, ukazují na Ježíšovo kněžství.

První veliká výzva pro každého z nás, pro celou církev se zrcadlí v tak zvaném protoevangeliu, kde Hospodin slibuje Vykupitele, který se zrodí ze ženy: „*Mezi tebe a ženu položím nepřátelství, i mezi símě tvé a símě její. Ono ti rozdrtí hlavu a ty jemu rozdrtíš patu.*“ (Gn 3,15) V Kristově síle, v síle jeho kněžství, máme drtit hlavu hada. Tato síla je ukrytá především v sedmi svátostech, které nám Pán Ježíš daroval:

„Opírajíce se o učení svatých Písem, apoštolských tradic a o jednotné smýšlení ... Otců vyznáváme, že všechny svátosti Nového zákona ustanovil náš Pán, Ježíš Kristus.“ [...] Svátosti jsou „Boží veledíla“ Nové a věčné smlouvy, „síly, které vycházejí z Kristova těla,“ [...] jsou to zásahy Ducha Svatého. [...] Církev působí ve svátostech jako „kněžské společenství“, „organicky uspořádané“, protože tvoří s Kristem-Hlavou „jakoby jedinou mystickou osobu.“¹

1. 1 Dětství Krista Velekněze

Samo zvěstování a početí Ježíše Krista je zásah Boha do dějin lidstva. Není divu, že svatý Josef nerozumí, situaci si vysvětluje lidsky a chce se zachovat nanejvýše čestně. Ale když takto začne přemýšlet: „...*hle, anděl Páně se mu zjevil ve snu a řekl: „Josefe, synu Davidův, neboj se přijmout Marii, svou manželku; neboť co v ní bylo počato, je z Ducha Svatého. Porodí syna a dáš mu jméno Ježíš; neboť on vysvobodí svůj lid z jeho hříchů.*“ (Mt 1,20-21) Slova anděla poukazují na jeden z nejdůležitějších rozměrů Ježíšova života, jeho spasitelné smrti a posléze služebného kněžství. Syn člověka přichází, aby svůj lid osvobodil od hříchu. Je to jedině kněz, který může ve jménu Ježíše Krista přednést při svátosti smíření slova rozhřešení. V tu chvíli se pokaždé naplňují slova proroka Izaiáše: „*I kdyby vaše hříchy byli jak šarlat, zbělí jako sníh, i kdyby byly rudé jako purpur, budou bílé jako vlna.*“ (Iz 1,18) Je nádherné, jak Bůh činí všechno nové, aniž by staré zrušil, naopak, on přichází, aby dřívější

¹ KKC, s. 294-295.

naplnil: „*Nedomnívejte se, že jsem přišel zrušit Zákon nebo Proroky; nepřišel jsem zrušit, nýbrž naplnit.*“ (Mt 5,17)

O Ježíšově dětství nám vypráví evangelium podle svatého Matouše a Lukáše. Pán Ježíš už od svého narození začíná žít život věčného kněze. Ježíšovo zasvěcení v chrámě ukazuje na skutečnost, že Ježíš patří plně Pánu, svému nebeskému Otci. Tedy také ten, kdo touží svého Pána následovat s nerozděleným srdcem, měl by být tak jako on plně zasvěcen Bohu Otci: „*Když uplynuly dny jejich očišťování podle zákona Mojžíšova, přinesli Ježíše do Jeruzaléma, aby s ním předstoupili před Hospodina – jak je psáno v zákoně Páně: ‚vše, co je mužského rodu a otvírá život matky, bude zasvěceno Hospodinu.‘*“ (Lk 2,22-23) Zde bychom se mohli ptát, je-li kněz člověk zasvěceného života. Náš osobní názor na tuto skutečnost je kladný. Spravedlivý Simeon prohlásí Ježíšově Matce, Panně Marii: „*...i tvou vlastní duši pronikne meč...*“ (Lk 2,35). Jak úzce spojeno je poslání Syna a Matky...

Ve dvanácti letech se Ježíš Panně Marii a svatému Josefovi v Jeruzalémě ztrácí, aby: „*Po třech dnech jej našli v chrámě, jak sedí mezi učiteli, naslouchá a dává jim otázky. Všichni, kteří ho slyšeli, divili se rozumností jeho odpovědí.*“ (Lk 2,46-47) Syn, plně spojený s Otcem, zůstává v chrámě, aby splnil jeho vůli: „*Jak to, že jste mě hledali? Což jste nevěděli, že musím být tam, kde jde o věc mého Otce?*“ (Lk 2,49) Jde tu o dvojí rozměr: plnit vůli Boží a přebývat v jeho přítomnosti. Naprosto jedinečným způsobem se člověk s Bohem setkává v chrámě. Zde je místo milosti. Podobně jako kdysi Hospodin řekl Mojžíši v přítomnosti hořícího keře: „*Nepřibližuj se sem! Zuj si opánky, neboť místo, na kterém stojíš, je půda svatá.*“ (Ex 3,5) Každý kněz denně vchází do svatyně, do živé, svátostné přítomnosti Boží. Jak těžké je udržet si neustále živé vědomí něčeho posvátného, když se služba stává každodenní povinností, aby se tato nesmírná milost nestala jen všedností. Ve skutečnosti jde vždycky o nezasloužené setkání s největší a nejmocnější Bytostí celého vesmíru...

V přítomnosti jednoho z biskupů jsme zaslechli slova, která nám pronikla přímo do srdce. Otec biskup řekl: „Kněz je ve dvou věcech neomylný. Když říká: ‚Toto je mé Tělo..., toto je má Krev...‘, a když při svátosti smíření kajícího ujišťuje slovy: ‚Udělují ti rozhřešení.‘“

Jeden kněz vypráví: „Dnes při adoraci jsem tak hluboce vnímal přítomnost Ježíšova Nejsvětějšího Srdce jako bych byl ponořen v moři jeho lásky. Nebyl jsem v tu dobu schopen vnímat nic jiného. Můj Pán mě celého uchvátil do sebe a já jsem byl nesmírně šťastný. Jak velká je Boží láska a dobrota k nám lidem. Kéž bychom si to více uvědomovali! Slzy radosti by stékali po našich tvářích!“

Mluvíme-li zde o Ježíšově dětství, nemůžeme opomenout velikou milost, které se nám, jako celému Českému národu dostalo. V Praze máme Dítě Ježíše, Pražské Jezulátko, známé dnes po celém světě.

„Pražské Jezulátko je pro náš národ velkým darem od Boha. Můžeme si položit otázku, proč si Bůh vyvolil k uctívání svého božského Dětství z celého světa naši Prahu. Nemusíme pochybovat o tom, že nám chce pomoci – našim dětem, mládeži, našim rodinám, našemu národu a celému světu.“²

Ježíš zde je nejen jako malý Král, ale také jako Velekněz, neboť liturgická roucha, ve kterých je oblečen, se mu pravidelně střídají podle jednotlivých období liturgického roku. Je tedy vždy oblečen v rouchu stejné barvy jako kněz: „Jezulátko převlékají sestry karmelitky Dítěte Ježíše do drahocenných a různobarevných šatiček, které se mění podle jednotlivých období církevního roku.“³

Ježíš je ještě malý, potřebuje maminku, podobně jako jiné malé děti. Přesto je nejmocnější Pán celého světa a kněz navěky, podle řádu Melchizedechova (*srov. Žid 6,20*). Jedna vánoční SMS zněla velmi výmluvně: „Pohled'te na Děťátenko v klíně maminky. Jeho první pohyby ručičkou už nacvičují žehnání...“

1. 2 Velekněz, přinášející Slova Otce

Ježíšovo povolání učedníků prozrazuje jejich budoucí postavení a vyvolení pro službu v plnosti kněžství: „*Když procházel podél Galilejského moře, uviděl dva bratry [...] jak vrhají síť do moře; byli totiž rybáři. Řekl jim: ‚Pojd'te za mnou a učiním z vás rybáře lidí.‘*“ (*Mt 4,18-20*) Je velmi krásné, co božský Učitel činí: Nebere jim jejich přirozené aktivity, to, co je jim vlastní, v čem se velmi dobře vyznají, co se už naučili a učit se nemusejí. Jedinečně staví nadpřirozenou milost, kterou jim v tu chvíli uděluje, na jejich vlastní přirozenosti.

Když Bůh mluví, jeho slovo se stává skutkem: „*I řekl Bůh: ‚Bud' světlo!‘ A bylo světlo.*“ (*Gn 1,3*) A svatý Jan v prologu sděluje ještě mnohem víc, říká, že Slovo je Bůh sám: „*Na počátku bylo Slovo, to Slovo bylo u Boha a to Slovo bylo Bůh. [...] A Slovo se stalo tělem a přebývalo mezi námi. Spatřili jsme jeho slávu, slávu, jakou má od Otce jednorozený Syn, plný milosti a pravdy.*“ (*Jan 1,1.14*) Bůh sám, Syn Ježíš Kristus, je to Slovo, které vychází z Božích úst: „V Božím Slově se zjevuje konkrétní Bůh a právě tak konkrétní člověk.“⁴

² SVĚDIRHOVÁ, A. *Malá knížka o Pražském Jezulátku*, s. 89.

³ *Tamtéž*, s. 18.

⁴ RUPNIK, M. *Vybrané otázky z antropologie*, s. 61.

Pán Ježíš vždy s nesmírnou moudrostí vstupuje do každého rozhovoru. Každé Jeho slovo má nesmírně hluboký význam a vážnost. Jak důležité je učit se od něho. Když je nutné, při pokušení ďáblem na poušti, odpovídá slovy Písma Svatého: „*Je psáno: Budeš se klanět Hospodinu, Bohu svému, a jeho jediného uctívat.*“ (Lk 4,8)

Když je to potřebné, Ježíš mlčí a neodpovídá hned:

„*Tu k němu zákoníci a farizeové přivedli ženu přistiženou při cizoložství, postaví jí doprostřed a řeknou mu: ‚Mistře, tato žena byla přistižena při činu jako cizoložnice. V zákoně nám Mojžíš přikázal takové kamenovat. Co říkáš ty?‘ Tou otázkou ho zkoušeli, aby ho mohli obžalovat. Ježíš se sklonil a psal prstem po zemi.*“ (Jn 8,3-6)

Když stojí krátce před svou smrtí nevinně obžalován před králem Herodem, neřekl mu ani jediné slovo: „*Kladl mu mnoho otázek, ale on mu na nic neodpovídal*“ (Lk 23,9)

Bůh je neměnný, je stále stejný. Jak často se podobné situace odehrávají v našich srdcích. Doslova útočíme na Pána Ježíše množstvím slov a množstvím otázek, „máváme“ před ním množstvím otazníků, které máme ve svém srdci a on jakoby neodpovídal. Mlčí a usmívá se... Mnohdy čeká, až se největší vlny našich nepokojů v nás utiší. Teprve potom přichází s moudrostí a láskou, aby nás poučil, napomenul i potěšil, aby nás opět ujistil o své svrchované moci, milosrdenství a lásce.

Také každý kněz je povolán hlásat Boží Slovo: „*Hlásej slovo Boží, ať přijdeš vhod či nevhod, usvědčuj, domlouvej, napomínej v trpělivém vyučování.*“ (2Tim 4,2)

Kapitán raději upíral svůj pohled jinam a přemýšlel nad tím, že přece na smrt nemůže myslet žádný pořádný voják. Nelíbilo se mu, že na rtech kněze, právě pronášejícího kázání, studenti přímo visí svými pohledy.⁵

„Není to náhoda, že konáte stráž na hradbách mezi kostelem sv. Tomáše a svatyní Nanebevzaté. Tomášova velkodušnost zazářila už tehdy, před Ježíšovým ukřižováním. Zatímco na ostatní apoštoly padal strach z kamenů Židů a mečů římských vojáků, Tomáš je vyzývá: ‚Pojďme i my, ať zemřeme s ním.‘ V té chvíli neviděl nic krásnějšího, nic většího, než zemřít s Ježíšem. A to neměl jistotu, jakou máme my, že po Ježíšově ukřižování, po jeho smrti, následuje vzkříšení, a kteří s ním podstoupili smrt, budou s ním i vzkříšení. [...] Ach ano, drazí sodálové Nanebevzaté, je nutno mluvit o lásce ke Kristu tváří v tvář těm naježeným šikům švédů, uprostřed vřavy, ryku a výbuchu a výstřelů bitev, je nutno lásku ke Kristu živit právě těmi obětmi, jež vyžaduje neohroženost a hrdinství. Ona, láska k Ježíšovi, je také zdrojem síly a smělosti vašeho srdce i vašich paží.“⁶

⁵ Srov. KOLÁČEK, J. *Martin Středa SJ. Obránce Brna*, s. 19.

⁶ *Tamtéž*, s. 18-19.

Pán Ježíš jako nejvyšší Velekněz, skrze svého Svatého Ducha i ve svých kněžích přichází se svým slovem a káže jako ten, který má moc. Stačí jeho jediné slovo a nemožné se stává skutečností, vždyť On sám je Slovo, Slovo Boha Otce. Už prorok Izaiáš vystihuje hlubokou pravdu: „*Tak tomu bude s mým slovem, které vychází z mých úst: Nevrátí se ke mně s prázdnou, nýbrž vykoná, co chci, vykoná zdárně, k čemu jsem je poslal.*“ (Iz 55,11)

„Jestliže kněz nechce ztratit svou duši, potom jakmile vznikne ve farnosti nějaký zlořád, musí pošlapat všechny lidské ohledy stejně jako strach z nenávisti svých lidí. Nesmí dovolit, aby cokoliv bylo na překážku jeho plnění povinností, i kdyby si byl jist, že bude zabit, až bude sestupovat z kazatelny. Pastýř, který chce konat svou povinnost, musí držet v ruce stále svůj meč.“⁷

1. 3 Velekněz, přebývající se svým Otcem

Jedna z nejdůležitějších věcí nejen života kněžského je přebývání s Bohem, láskyplný rozhovor s ním. Pán Ježíš nám tento příklad na sobě ukazuje velice často. Jistě je jedna z velmi důležitých skutečností v jeho životě povolání učedníků. Písmo svaté nás ujišťuje: „*V těch dnech vyšel na horu k modlitbě; a celou noc se tam modlil k Bohu. Když nastal den, zavolal k sobě své učedníky a vyvolil z nich dvanáct, které nazval apoštoly.*“ (Lk 12-13) On, jediný Bůh se jde nejprve poradit se svým Otcem, věrně hledá a nachází jeho nejsvětější vůli a teprve potom přichází k lidem, aby jim jeho vůli zvěstoval, aby ji mezi lidmi naplnil. Jaký to vzor pro každou duši, která přebývá v blízkosti s Bohem, pro duši, která má být prostředníkem mezi Bohem a lidmi. Už ve starém zákoně lidé prosili Mojžíše, aby se stal jejich prostředníkem u Hospodina:

„*Všechn lid pozoroval hřmění a blýskání, zvuk polnice a kouřící se horu. Lid to zpozoroval, chvěl se a zůstal stát opodál. Řekli Mojžíšovi: ‚Mluv s námi ty a budeme poslouchat. Bůh at' s námi nemluví, abychom nezemřeli.‘ [...] Lid zůstal stát opodál a Mojžíš přistoupil k mračnu, v němž byl Bůh.*“ (Ex 18-21)

Lidé si byli vědomi, že mluvit s Bohem tváří v tvář vyžaduje jisté povolání, vyvolení. Také každý úkol, podobný tomu, který dostal Mojžíš: Říkat lidu Božímu to, co od nich Bůh sám očekává, co od nich požaduje, to, co jim sděluje. Měli pravdu, vždyť Bůh si svého služebníka hned od prvního setkání učil, co to znamená žít v jeho blízkosti. Nechával ho dlouho přebývat ve své přítomnosti, v modlitbě a postu:

⁷ SRŠEŇ, P. *Novéna ke svatému Janu Marii Vianneyi*, s. 12.

„*Hospodinova sláva se jevila pohledu Izraelců jako stravující oheň na vrcholku hory. Mojžíš vstoupil doprostřed oblaku. Vstoupil doprostřed oblaku a byl na hoře čtyřicet dní a čtyřicet nocí.*“ (Ex 24,17n)

Pro Novozákonní dobu si Pán Ježíš sám nachází ty, kteří mají být jeho spolupracovníky a prostředníky mezi Bohem a lidmi. V době, kdy chodil po zemi, si vyvolil dvanáct apoštolů, kteří vkládáním rukou předávali tuto svátostnou milost těm, které si Bůh povolal: jsou to biskupové, kněží a jáhni.

„Nikdo si nemůže sám dát zmocnění a poslání hlásat evangelium. Ten, koho Pán posílá, nemluví a nejedná ze své autority, nýbrž v síle autority Kristovy; nemluví ke společenství jako jeho člen, ale mluví k němu Kristovým jménem. Nikdo nemůže udělit sám sobě milost. Ta musí být dána a poskytnuta. To předpokládá, že existují služebníci milosti, které Kristus zplnomocnil a oprávnil. Od něho dostávají poslání a zmocnění [„posvátnou moc“] jednat „v osobě Krista, hlavy“.“⁸

S nesmírnou důvěrou jim klade do rukou sám sebe: „Kterémusi seminaristovi, mluvě o velikosti kněžství, řekl: ‘Hled’te, můj příteli, nesu Ho v pravé ruce, zůstává v pravé ruce, nesu Ho v levé ruce, zůstává v levé ruce. Jen v nebi pochopíme štěstí sloužit mši svatou.“⁹ Očekává od nich důvěru, velikou blízkost a pochopení, že mají žít především pro spásu duší:

„Kněz nepatří sám sobě, to budu opakovat tisíckrát, patří duším, je zde pro duše, je zasvěcen spásě duší a anuluje plodnost a činí ji sterilní, když neusiluje o to, aby přivedl duše do mé náruče a uvedl je do nebe. Kéž by se kněží darovali duším, tak jako Já jsem se daroval jim, všechno pro všechny, zcela nezištně.“¹⁰

Vypráví jeden kostelník, měl také svou konkrétní práci na faře: „Je mi velmi líto, že náš pan farář odešel z kněžství a oženil se... Byl to tak dobrý kněz, oblíben svými farníky, pro které byl schopný udělat vše, co jim prospívalo ke spásě. Zpočátku se modlíval breviář vždycky v kostele, před hlavním oltářem. Pak vždy ještě nějakou dobu zůstával v tichu, s pohledem upřeným na svatostánek. Zdálo se mi podivné, že po několika letech působení v naší farnosti jeho breviář začínal zapadat prachem, dokonce na něj ukládal peníze, kterých stále přibývalo. Pán Ježíš sám řekl: *‘Nemůžete sloužit Bohu i majetku.’* (Mt 6,24) Je to hluboká pravda...“

⁸ KKC, s. 233.

⁹ SRŠEŇ, P. *Nověna ke svatému Janu Marii Vianneyi*, s. 12.

¹⁰ ARMIDA, C. *Pán Ježíš o svých kněžích*, s. 212.

1. 4 Velekněz, přinášející oběti

Život každého člověka je protkán jak radostí, tak obětí. Není lidského života, který by neprožil bolest a smrt ve svém nejbližším okolí nebo ve své rodině. Lidové rčení: „Koho Bůh miluje, toho křížem navštívuje“, je stále platnou pravdou celého lidského rodu, všech pokolení. Tedy každý poznává ve svém životě bolest, bez bolesti není života a bez oběti není skutečné, opravdové, hluboké lásky. Bůh, který stvořil každého člověka,¹¹ vložil mu do srdce touhy věčné, krásné, plné života, vždyť Bůh sám je Život Věčný. „*Já jsem cesta, pravda i život.*“ (Jn 14,6) Oběti a bolesti, které vstoupily do lidského života, až po hříchu prvních lidí (srov. Gen 3,14-19) nacházejí svůj význam jedině v utrpení a smrti Ježíše Krista, který vše podstoupil, aby nás spasil. Ježíšova smrt však dostává poslední smysl, až při slavném vzkříšení (srov. 1Kor 15,16-19). Každá kultura, velmoc i vláda, které popírá víru v Ježíše Krista, Spasitele a Vykupitele světa, se nutně nebude umět vyrovnat s jakýmkoliv utrpením, bolestí nebo i postižením ať už starých, nemocných a zvláště dětí.

Pán Ježíš je v pravdě nejvyšším Veleknězem právě proto, že on sám je ten, který přináší oběť a zároveň se stává obětí, tedy oběť, kterou přináší, je on sám. Ježíšova jediná Kalvárská oběť, která se denně zpřítomňuje na oltáři při mši svaté, přinesla spásu celému světu. V tomto pohledu žádný kněz, ani žádný člověk nemůže přinést vyšší oběť. Každý však může a kněz by se měl radovat, spolu se svatým Pavlem, že může trpět za ostatní to, co zbývá dotrpět do míry utrpení Kristových. (srov. Kol 1,24)

Naprosto výmluvný je výrok svatého Jana Arského, který knězi přímo ukazuje, že je nutné, aby on sám se stal obětí Bohu milou, chce-li získávat nesmrtelné duše pro Kristovo Království:

„Přišel k faráři Arskému kněz se stížností, že se mu ve farnosti nic nedaří, že jeho práce nepřináší užitek. Světec mu řekl: ‚Káral jste je a modlil jste se, ale postil jste se? Vzal jste na sebe důtky? Spal jste na holé podlaze? Protože jste nic takového nedělal, nemáte právo si stěžovat!‘¹² „Jestliže má kněz zemřít v důsledku svých námah a utrpení, to není špatná věc.“¹³

Při křtu svatém je každý člověk pomazán na kněze, proroka a krále:

„Pokřtěni se stali ‚živými kameny pro duchovní chrám, svatým kněžstvem‘ (1Petr 2,5). Křtem se podílejí na Kristově kněžství, na jeho prorockém a královském poslání, jsou

¹¹ Srov. KKC, s. 25.

¹² SRŠEŇ, P. *Novéna ke svatému Janu Marii Vianneyi*, s. 15.

¹³ *Tamtéž*, s. 12.

„rod vyvolený, královské kněžstvo, národ svatý, lid patřící Bohu jako vlastnictví, aby rozhlašovali, jak veliké věci vykonal ten, který je povolal ze tmy ke svému podivuhodnému světlu“ (1Petr 2,9). *Křest dává podíl na obecném kněžství věřících.* ¹⁴

Každý pokřtěný je takto povolán žít všeobecné kněžství ve svém srdci:

Slzy nám stékaly po tvářích, když jsme slyšeli jednoho kněze v kázání říkat svým svěřeným ovečkám: „Jsem Bohu nesmírně vděčný za dar kněžství, který mi daroval. Tuto milost si nezasloužím! Chci vám říct, že pocházím z hluboce věřící rodiny. Víím, že už můj otec vážně přemýšlel nad kněžstvím a moje babička, jeho maminka se za to hodně modlila. Když se nedočkala kněžství na svých synech, nepřestala dobrému Bohu důvěřovat a i nadále se neustále modlila, jistě pak už za své vnuky. Ale co víc, ona ve svém životě kněžství žila. Ve svém srdci prožívala své kněžství ženy a my jsme to na ní viděli. Babička se nikdy nedožila mého svěcení, ani svěcení mého bratra a přece to byla ona, která nám tuto cestu prakticky ukázala. Bratři a sestry já vás vyzývám: modlete se za nová kněžská povolání ze svých rodin a především důvěřujte Bohu, že on to může učinit, že jemu není nic nemožné i přesto, že vám se to nemožným může jevit. Věřte mu, že už si někoho z vaší rodiny povolal. Prosím, naplňujte ve svém životě milost všeobecného kněžství, kterou každý z vás dostal při svátosti křtu. Otcové a matky, vyzývám vás, žijte kněžství ve svých rodinách a vaše děti to nebudou moci přehlédnout. Buďte poddajní hlasu Ježíše, který každého jedinečně vede, a naslouchejte mu, i když třeba nerozumíte. Vezměte si příklad ze svatého Josefa. Když byl ve snu vyzván andělem, aby vstal, vzal dítě i jeho matku a uprchl do Egypta, vstal v noci, jednal okamžitě (srov. Mt 2,13n). Neváhejte, učte se hned plnit Bohu jeho prosby a přání. Jak moc záleží právě na Vás, aby se neztratil ani jeden z nejmenších, který je Kristem povolán... Bůh vám k tomu žehnej!“

¹⁴ KCC, s. 329.

2 MODEL Y SVĚTECKÝCH OSOBNOSTÍ

V této kapitole bychom se chtěli dotknout Ježíšova kněžství, které se věrně zpodobnilo do životů několika světců. Nepůjde zde pouze o svaté kněze, ale také o duše, které byly schopny, podobně jako svatá Veronika, které drahý Spasitel daroval svou svatou Tvář na roušce, nechat Ježíšovo utrpení vtisknout do své duše...

„V každém náboženství je posláním kněze přinášet oběť božstvu a podmínkou k tomu, aby tento svůj úkol mohl plnit, je to, že bude vynikat čistotou. V křesťanské [...] tradici platí, že vnitřní oběť, jíž je sám život, není ve srovnání s vnějším obřadným úkolem ničím méněcenným či druhotným. Mnohem spíše se jedná o podstatu samotného obřadu [...] Život, tedy oběť vyjádřena modlitbou, je druhem obětování, které je úzce spjato s obětí oltáře, tak se srdce stává komůrkou (*srov. Mt 6,6*), kde je přinášena naše vnitřní oběť, jíž konáme svoje kněžské poslání. Počínaje Kainem je bible plná obětí, které byly Bohem odmítnuty, poněvadž oběť musí být doprovázena čistotou srdce a osobní neporušeností. Oběť příjemná Bohu je strávena ohněm. [...] Křesťanská tradice přidružuje oheň k Duchu svatému. Křtem je nám vrácena moc učinit z našeho života duchovní oběť, totiž oběť, jež je hodná toho, aby na ni sestoupil Duch: právě to má na mysli *IPetr 2,5*, když mluví o svatém kněžství, „které přináší duchovní oběti, Bohu příjemné skrze Ježíše Krista.“¹⁵

Jak jedinečně si Bůh povolává k následování, jak jedinečně si každého vede, jak hlubokým a božským způsobem on sám stále více miluje srdcem člověka, kterého si vyvolil, pomáhá skrze ruce, které si posvětil, navštěvuje potřebné skrze nohy, které mu byly darovány.

„S pohledem na Krista, božský archetyp, stvořil Bůh lidskou bytost jako soubor. ‚Celek je nazýván člověk,‘ říká svatý Řehoř Nysský. Rozdělení na mužské a ženské přichází později, ‚oddělení, které není v božském archetypu,‘ dodává svatý Řehoř. Prvotní archetyp, Kristus, je obrazem jediného Boha, jeho úplnosti (a proto se jeho obraz vztahuje na lidskou úplnost). [...] Bůh vložil svou svatost do světa a utváří svůj lid ke svému obrazu jako všeobecné kněžství mužů a žen.“¹⁶

¹⁵ CAMPATELLI, M. *Křest. Každý den u pramenů nového života*, s. 130-131.

¹⁶ EVDOKIMOV, P. *Žena a spása světa*, s. 35.

2. 1 Úkon sebeobětování

Již v úvodu jsme se zmínili o tom, že Kristus není pouze tím, který oběť přináší, ale především že přináší v oběť sám sebe. Ukázali jsme, jak důležité pro každého kněze i pro toho, kdo chce naplnit ve svém životě milost všeobecného kněžství je následovat Krista právě v tomto příkladu.

Známý kněz, sedící naproti začal vyprávět: „Tuto neděli jsem kázal s duchovním pohledem upřeným na jednu duši svatého života. Říkal jsem svým farníkům to, co jsem často slychal od nich, že totiž neustále prosí za různé věci a nic nedostávají. K čemu jsou potom všechny modlitby... Najednou jsem vnímal podstatu a tak jsem o ní mluvil: ‚Nic nedostáváte, o co prosíte? Víte, že světcí dostali vždycky všechno, oč prosili? Je to tak jednoduché pochopit... Oni na rozdíl od nás byli připraveni k oběti! Neváhali učinit cokoli pro Miláčka svého srdce. Pochopili, že od nich nebude očekávat nic, co by bylo nad jejich síly a kdyby přece, obdaří je předtím svou milostí, dá jim plnost darů Ducha Svatého! Drazí, naučme se být připraveni k oběti, nabídněme Bohu všechno a vezme, že on nám také daruje všechno, oč ho budeme prosit.‘“

Svatá Terezie z Lisieux měla již od dětství ve svém srdci touhu nabídnout Bohu k oběti sebe sama a ve zdech Karmelu jen rostla ke svému vrcholu:

„Mučednictví, to je sen mého mládí. Tento sen se mnou rostl ve zdech Karmelu.‘ Úkon obětování se učila proto, aby se stala mučednicí lásky. Ale nyní se jedná o mučednictví proto, aby vydala svědectví: Hlásat všem lidem až k prolití krve, že on je Cesta, Pravda a Život. To proto žárí při pomyšlení ‚na muka, jaká budou podstupovat křesťané v době Antikristově‘. [...] Chtěla by je podstoupit ona sama.“¹⁷

Mnohým křesťanům je Terezka velmi blízká a sympatická. Její životní cesta však vede přes mnohá utrpení. Objevit Terezii dnešních dnů znamená naučit se žít v připravenosti na cokoli, co může přijít. Pán Ježíš říká:

„Až uslyšíte válečný ryk a zvěsti o válkách, nelekejte se! Musí to být, ale to ještě nebude konec. Povstane národ proti národu a království proti království, v mnohých krajinách budou zemětřesení, bude hlad. [...] Vy sami se mějte na pozoru! Budou Vás vydávat soudům, budete biti v synagogách, budete stát před vládci a králi kvůli mně, abyste před nimi vydali svědectví. Ale dříve musí být evangelium hlásáno všem národům. Až vás povedou před soud, nemějte předem starost, co budete mluvit; ale co vám bude v té hodině dáno, to mluvejte.“

¹⁷ ANGE, D. *Rány zhojené láskou. Působení Ducha svatého v Terezii z Lisieux*, s. 49.

Nejste to vy, kdo mluví, ale Duch svatý.“ (Mk 13,7-11) „Od fíkovníku si vezměte poučení: Když už jeho větev raší a vyráží listí, víte, že léto je blízko. Tak i vy, až uvidíte, že se toto děje, vězte, že ten čas je blízko, přede dveřmi.“ (Mk 13,28n)

Svatá Terezie žije pro tyto dny, ve svém srdci žije plnost mučednictví. Je si vědoma, že pouhá slova nestačí. Je nutné je potvrdit činem. Je to Ježíšova krev, která jediná dává jeho slovům váhu.¹⁸

„Zaujata jedinou myšlenkou: sestoupit do arény.‘ Přiznejme si, kdo z nás necítí, jak hrozivě se nás to týká? Velmi dobře víme, že se nacházíme v onom posledním čase: znamení neklamou. Mnozí z nás již tuší, že si je Ježíš povolá k mučednictví. Tak jako Terezku... nebo jinak. Nebojme se. Jásejme radostí! Není krásnějšího daru od našeho Milovaného.“¹⁹

2. 2 Ukřižovaný z lásky

Jak by mohl chybět světec, kterého milující Pán jeho života obdařil ve své lásce viditelnými znaky svého utrpení, podobně jako dříve svatého Františka z Assisi. Je až dojmavé, jak tuto vzácnou událost popisuje světec sám v dopise pro svého duchovního vůdce:

„Co Vám mám říci ohledně toho, nač se mě tážete, totiž jak se událo moje ukřižování? Můj Bože, jaké zahanbení a pokoření zakouším, že mám vyjevit to, co jsi Ty způsobil v tomto mém ubohém tvorů! Bylo to ráno 20. dne minulého měsíce v chóru, po mši svaté, když na mne padl stav odpočinku podobného sladkého spánku. Všechny vnitřní a vnější smysly a také samé schopnosti duše se ocitly v nepopsatelném klidu. Při tom všem bylo úplné ticho kolem mě a ve mně; [...] A zatímco se to vše dělo, viděl jsem před sebou tajemnou osobnost [...] Měl jsem pocit smrti a byl bych býval zemřel, kdyby mi Pán nebyl posiloval srdce. Zdálo se mi, že mi vyskočí z hrudi. Když pominula vize osobnosti, zpozoroval jsem, že mé ruce, nohy a bok byly probodeny a krvácely. Představte si ty útrapy, jenž jsem tehdy zakusil a jenž zakouším neustále skoro každý den. Rána u srdce chrlí krev nepřetržitě, obzvláště od čtvrtého večera až do soboty. Můj otče, já umírám bolestí pro tu trýzeň a následující zmatek, jenž zakouším v nitru.“²⁰

Světec sám se vnímá ukřižován, velmi zahanben a pokoren. Vše se událo v hlubokém tichu jak vnitřním tak vnějším. Kdo byl onou tajemnou osobností, které přišla k Pátru Piovi

¹⁸ Srov. ANGE, D. *Rány zhojené láskou. Působení Ducha svatého v Terezii z Lisieux*, s. 49.

¹⁹ *Tamtéž*, s. 50.

²⁰ CASTELLO, N. *Páter Pio. Ikona ukřižovaného*, s. 30-31.

oznámit, že je od Boha vyvolený, svatý a milovaný (*srov. 2 Pt 2,9*)? To se nedozvíme, ani on sám to nevěděl. Kdo je tou tajemnou osobností, která přichází k srdci každého z nás, aby nám sdělila tajemnou vůli Boží s námi. Je to anděl nebo sám Pán? Zcela jistě však víme, že nebeský Ženich církve a každé duše trpělivě klepe na „dveře našeho srdce“ a touží vstoupit. Chce si v nás učinit svůj příbytek. *„Kdo mě miluje, bude zachovávat mé slovo, a můj Otec ho bude milovat; přijdeme k němu a učiníme si u něho příbytek. (Jn 14,23)*

Ne každému z nás dává Pán viditelná stigmata tak, jak byl obdarován Páter Pio, ale od každého z nás očekává, aby naše srdce krvácelo podobně jako jeho. On od nás očekává ještě více: Touží, aby jeho nejsvětější Krev duchovně, v podobě našeho odpuštění a následného žehnání tryskala na duši každého, kdo nás zraní:

„Já však vám pravím, abyste se zlým nejednali jako on s vámi; ale kdo tě uhodí do pravé tváře, nastav mu i druhou; a tomu, kdo by se s tebou chtěl soudit o košili, nech mu i plášť. Kdo tě donutí k službě na jednu míli, jdi s ním dvě. Kdo tě prosí, tomu dej a kdo si chce od tebe vypůjčit, od toho se neodvracej.“ (Mt 5, 39-42)

Každý kněz a každý věřící podobně jako svatý Páter Pio má také denně možnost přijímat celého Krista, pravidelně přistupovat ke svátosti smíření, i k jiným svátostem. Máme všechny dostupné prostředky k tomu být svatí, k tomu abychom nechávali stále více Krista, aby on sám mohl žít v nás.

„Jeho duchovní vůdce, znalec duchovního života, sděloval jeho matce zi Guiseppě, když s ní mluvil o jeho noviciátu: ‚Je s námi, ale nedlí s námi.‘ Jeho život byl ve skutečnosti v Kristu. Sám otec napíše v r. 1953 i ve vztahu k tomuto období: ‚Padesát let řeholního života, padesát let ukřižován, padesát let ohně, který mě stravuje pro tebe, Pane, a pro tvé vykopené.‘²¹

Sám duchovní vůdce svatého kněze jakoby potvrzoval, že o něm plně platí slova, která svatý Pavel říká o sobě: *„Nežiji už já, ale žije ve mně Kristus. A život, který zde nyní žiji, žiji ve víře v Syna Božího, který si mne zamiloval a vydal sebe samého za mne. (Gal 2,20)*

2. 3 Také otec trpí

Hluboké musí být duchovní spojení otce se synem. Nedávno jsme slyšeli jednu myšlenku, která nás do té doby nikdy nenapadla: „Každý muž si většinou přeje jako své první dítě syna.“ Nebeský Otec v Synovi vidí sám sebe, svůj věrný obraz, Pán Ježíš to sám

²¹ CASTELLO, N. *Páter Pio. Ikona ukřižovaného*, s. 25.

potvrzuje slovy: „*Kdo vidí mne, vidí Otce.*“ (Jn 14,9) Podobně každý pozemský otec vidí ve svém synu kus sebe samého a je pochopitelné, že mu také touží věrně předat své řemeslo, svou živnost. Často je pro tatínky velmi těžké přijat jinakost synovy cesty zvláště, když jí plně nerozumí: „*Někteří nežijí v manželství, protože se ho zřekli pro království nebeské. Kdo to může pochopit, pochop.*“ (Mt 19,12)

„Chci vyslechnout, co mi chce říct. Zaveďte ho do mého pokoje! Přijdu hned.“ Zprvu váhavě, pak stále pevněji a jistěji líčil osmnáctiletý jinoch tíseň svého srdce. Mluvil o svém povolání ke kněžství, o němž se neodvažuje pochybovat, líčil trnitou cestu, po níž dosud krácel, vypravoval o houževnatém a neúprosném odporu svého otce. „Ubohý příteli! To jste skutečně musel kráčet po neschůdné cestě“, řekl oblát, který ho bez přerušení vyslechl. [...] „Po všem, co jsem se od vás dověděl, jsem i já toho názoru, že vás Bůh volá.“²²

Také svatý Julián cítí a vnímá tíseň svého srdce. V hloubce své duše jasně rozpoznává cestu, po které ho touží jeho nebeský Mistr vést, ale vnímá také jasnou překážku – nepochopení svého otce. Jeho otec je také mistrem v řemesle, které hodlá předat svému synovi. Oblát ale nečeká, navštíví Juliánova otce a vážně si s ním promluví. Po několika minutách napjatého ticha začne mistr Eymard plakat a ještě týž večer řekne synu své kladné rozhodnutí.²³

Velmi zbožný tatínek několika dětí slaví v podvečeru slavnostního dne své narozeniny. Hlavní slavnost, kdy se k němu a jeho ženě sjede celá rodina, se teprve chystá. V téměř opuštěném, ne zrovna malém domě už bydlí pouze on, jeho žena a jejich nejmladší syn. Dvě starší dcery opustily rodné hnízdo už dávno. Asi před půl rokem se oženil jeho starší syn. Otec si myslel, že se i se svou mladou ženou nastěhují do jeho domu, který má jako dědictví po svých rodičích, ale nestalo se tak. Mladá nevěsta nechce bydlet ve velikém městě, dává přednost raději městům menším. Zatím není ani kapka naděje, že by se starší syn vrátil. Zrovna před několika dny si posteskl své ženě jak je rád, že s nimi bydlí ještě jejich nejmladší syn. Benjamínek, který má ale ve skutečnosti před maturitou, se svým otcem šprýmuje, usmívá se a ochotně mu přinese jeho oblíbené kafe. Po chvíli však zvažní, je vidět, že nyní touží říct něco velmi důležitého: „Tati, po maturitě nastupuji do konviktu...“ V domě se rozhostí úplné ticho...

„... ale Bůh žádá po vás ještě jeden zvláštní dar.“ „Jaký dar? Nebyl jsem vůči Pánu Bohu nikdy skoupý.“ „Tentokrát však žádá zcela nezvyklou oběť.“ „Jakou?“ „Tuto! [...] Až

²² HÜNERMANN, V. *Syn brusiče nožů*, s. 84.

²³ Srov. *Tamtéž*, s. 86-87.

jednou budete stát před svým soudcem, nebude se vás po tom ptát [...] řekne vám: „Žádal jsem po tobě syna, ale ty jsi mi ho odepřel“. Abrahám obětoval syna, proč ne i ty?“²⁴

A Bůh Otec neobětoval svého syna, svého jediného syna? „*On neušetřil svého vlastního Syna, ale za nás za všechny jej vydal.*“ (Řím 8,32)

2. 4 Celistvost odevzdání

Když si Bůh někoho vyvolí, chce ho úplně celého. Vidíme to už na příkladu jeho neporušené Panny a Matky, Panny Marie. Prorok Izaiáš poctí Ježíšovu Matku v slově prorockém: „*Hle, dívka počne a porodí syna a dá mu jméno Immanuel (to je S námi Bůh).*“ (Iz 7,14)

Jeho vyvolení je velikou milostí, zároveň také nesmírnou obětí a neustálým bojem v rozpoznání pravdivé Boží přítomnosti od klamných bludů satanových. Většinou, když si člověk myslí, že vše je v pořádku a na nejlepší cestě přijde něco, čemu se možná dá říct malé napomenutí od Pána, při kterém je člověk opět konfrontován se svou nedokonalostí, hříšností a nicotou. „*A proto ten, kdo si myslí, že stojí, ať si dá pozor, abys nepadl.*“ (1Kor 10,12) Je to Boží škola. Ježíš očekává od svého vyvoleného, že vezme na sebe jeho jho, bude se učit pravé pokoře a tichosti srdce (srov. Mt 11,29), uznání Boží autority, Božího vedení a jeho svrchované činnosti. Právě zde, v zdání nicoty dopuštěné Bohem, už raší Boží výhonek, který opět bují a sílí, jen zpočátku není ještě vidět. Svatý Pavel také toto krásně naznačuje ve slovech: „*Vždyť právě když jsem slab, jsem silný*“ (2Kor 12,9) a na jiném místě v Písmu svatém se říká: „*Bůh je mé útočiště a síla, pomoc v soužení vždy velmi osvědčená.*“ (Ž 46,2)

Když se ke svaté Brigitě opět ozval hlas, který jí řekl, že k ní mluví, protože touží spasit mnoho duší, a že jí nikdy neopustí, bude vidět mnoho tajemného a bude nástrojem Božím, byla už blízko smrti. Jak velmi těžko, ve své nehodnosti, přijímala Boží vůli, jak slabá se cítila... Pán ji přijal za svou nevěstu, neboť po smrti svého manžela se plně vložila, vydala do rukou Božích.²⁵

Kněz je člověkem, který se musí mnohého vzdát proto, aby celý patřil výhradně Bohu. Pro mladého chlapce, který nad kněžstvím přemýšlí, hledá, volá-li ho Bůh, to není často jednoduché, když si zcela jasně si uvědomuje, že musí zůstat svobodný a nemůže mít své vlastní děti. Je pro něho také nesmírně důležitá dobrá rada kněze, který už má své zkušenosti

²⁴ HÜNERMANN, V. *Syn brusiče nožů*, s. 85-86.

²⁵ Srov. GÜNTHEROVÁ-HAUGOVÁ, B. *Brigita Švédská. Velká mystička štrnásteho storočí*, s. 92-93.

a který je schopný vnímat citlivost mladého srdce. Duchovní doprovod je nezbytný pro posun dopředu jako takový. O co víc je důležitější při tomto vážném rozhodnutí:

Bylo vidět, že je plně rozhodnut. Už mluvil s knězem, který vnímal správnost jeho rozhodnutí. O tom, že ho Bůh volá, mluvil s velikou mírou jistoty. Seděl na posteli a nebylo možné přerušit „vodopád“ slov, který byl velkým ujištěním také pro jeho srdce. Konečně si mohl všechno poskládat, plně uvědomit. Vše zapadlo tam, kam to patřilo. Je jasné, že mu Kristus Velekněz daroval nespočetné množství důkazů, že z něho touží mít kněze. Přesto se ke konci dotkl toho, co v této chvíli vnímal nejbolestivěji, řekl: „Vím, že musím Bohu na oltář obětovat to, že bych někdy mohl mít svou ženu a děti a v tomto okamžiku to není pro mě snadné. Je to oběť... Ale volání a touha srdce je mocnější. Vím, že touhu nic nezastaví...“

„Není to jen úvaha čistě lidská, která nás vede k tomuto závěru, ale je to pravda víry, které věnujeme málo pozornosti: Tím, že člověk odpovídá na Boží povolání, účastní se dialogu Syna s Otcem, který vedou od věčnosti a který se uskutečňuje v tomto čase, jak Bůh ustanovil od stvoření světa.“²⁶

Je však také nutné dobře porozumět tomu, co duchovní vůdce říká a jednat věrně, v jisté poslušnosti, vůči jeho slovům. Tato poslušnost vede člověka k jistotě, že je skutečně na přímé cestě k Bohu, do Božího království:

Svatá Brigita radu duchovního otce přijala velmi radikálně. Myslela si, že nesmí jíst žádný pokrm a musí se nejpřísněji umrtvovat proto, aby se k ní nemohl přiblížit žádný zlý duch. Dokonce si myslela, že si musí způsobovat rány na svém těle... Když se však její duchovní vůdce k sdělenému zatvářil velmi přísně a posléze jí vysvětlil, že to se svými posty a umrtvováním přehání, poslechla ho.²⁷

Stále jasněji a zvláště v dnešní době si uvědomujeme, jak je důležité mít duchovního vůdce. Každý, kdo má vést ty, kteří jsou vůči němu v pozici podřízených, musí být také v poslušnosti vůči svému duchovnímu vůdci, nejlépe moudrému a zkušenému. Kněz, od kterého se očekává, že bude rozdávat rady, někdy potřebuje také poradit sám. Pán Ježíš, jako jediný a pravý Boží Syn chodil často na opuštěná místa a tam rozmlouval se svým nebeským Otcem, doslova se s ním radil a hledal jeho vůli. Konat vůli Otcovu byl jeho denní chléb (*srov. Jn 4,34*).

Pán Ježíš si vyvolil každého kněze, každé kněžské srdce, aby podobně jako on sám se stával nástrojem pro spásu mnoha duší, mnoha srdcí. Je velkou bolestí Boží i celé církve,

²⁶ ŠPIDLÍK, T. *Vnitřně zakoušet. Eseje produhovni život, s. 169.*

²⁷ Srov. GÜNTHEROVÁ-HAUGOVÁ, B. *Brigita Švédská. Velká mystička štrnásteho storočí, s. 94-95.*

když kněží dobře neporozumějí velikosti poslání, které dostali a zastaví se na něčem, co je v porovnání s Božím voláním to menší:

Jeden kněz i po svých více než deseti letech kněžství stále říká: „Touhou mého srdce vždy bylo mít dceru. Tuto touhu jsem musel Bohu odevzdat na oltář, dodnes to vnímám jako bolestivé.“

2. 5 Nesmazatelné znamení

Svátost Kristova kněžství, která se nesmazatelně vtiskne do srdce každého kněze, v každé době, ale zvláště v dnešních časech, trpí svou újmou. Je stále více kněží, kteří z kněžství odcházejí a žení se, kolik z nich spáchalo sebevraždu, neboť již neznali východisko ze své situace. Toto jsou krvácející rány Ježíše Krista i církve, jeho snoubenky. Je to zlý duch, který přistupuje k srdci každého vyvoleného a vnuká mu různé myšlenky:

„Jestliže si dobře vzpomínáš, ďábel nad tebou chtěl zvítězit zmatkem a ukázal ti, že tvůj život byl samý klam a že ses neřídila mou vůlí a nekonala ji. Tys však učinila přesně to, cos učinit měla a k čemu ti má dobrotivost – která se neskrývá tomu, kdo ji chce přijmout – dala sílu. Tehdy jsi povstala ve světle mého milosrdenství a pokorně řekla: ‚Vyznávám svému Stvořiteli, že jsem celý svůj život strávila v temnotách; ukrývám se ale do ran ukřižovaného Krista a vykoupu se v jeho krvi. Tak bude smyta má nečistota a díky své touze budu radostně stát ve svém Stvořiteli.‘ Víš, že v témže okamžiku zlý duch uprchl. Pak se vrátil, aby s Tebou znovu bojoval – chtěl, aby ses pyšně vzepjala, a proto ti našeptával: ‚Jsi dokonalá a Bůh má v tobě zalíbení, proto se už nesmíš rmoutit a plakat kvůli svým chybám.‘ Já však jsem ti dal světlo, a tys uviděla cestu, po níž se máš vydat, cestu pokory. Proto jsi zlému duchu odpověděla: ‚Já ubohá! Jan Křtitel nespáchal žádný hřích a byl posvěcen v lůně své matky, a přesto se tolik kál. Já jsem se dopustila tolika špatností.‘ [...] Tento zlý duch nemohl unést takovou pokoru myslí a naději v mou dobrotivost, a proto řekl: ‚Buď prokleta, protože nad tebou stále nemohu zvítězit! Když tě srazím zmatkem, pozvedneš se k milosrdenství, a když tě vyvýším, ponížíš se pokorou až do pekla a pronásleduješ mě i tam. Už se k tobě víckrát nevrátím, protože mě biješ holí lásky.‘“²⁸

Tato svěřice velmi toužila po svatosti kněží. Věděla, že jediná možnost jak se stát svatým knězem je plně se připodobnit Kristu veleknězi. On sám, když jí poučuje o svatosti

²⁸ KATEŘINA SIENSKÁ. *Dialog. Rozhovor s Boží prozřetelností*, s. 106.

své nejsvětější Krve, které vytéká z každé jeho Rány, s velkou touhou svého Božského Srdce si přeje, aby každý věřící a zvláště kněží přijímali upřímně tuto svátost:

„Není to tedy vadou Kristovy krve, když působí smrt. A není to způsobeno ani jakoukoliv vadou služebníka, který by případně mohl žít v téže nebo dokonce těžší vině. Případné zlo v duši služebníka nemůže nijak poškodit nebo znehodnotit sílu a moc milosti skryté v této krvi. A proto nehodný služebník neškodí těm, kterým uděluje svátosti, nýbrž sám sobě: působí si vědomou újmu, po níž bude následovat trest, pokud se nenapraví pravou lítostí a hlubokou bolestí nad svými vinami.“²⁹

V jednom e-mailu stálo: „Sestřičko, srdečně vás zdravím. Chtěla jsem vám moc poděkovat, že se s námi spojujete v této novéně. Toužíme po svatosti našeho kněze, kterého nám Bůh daroval do farnosti jako našeho otce a velmi nás zarmucují byť i jeho lidské slabosti. Naše farnost není moc velká, proto si vážíme toho, že zde kněze vůbec máme neboť je to jediné kněz, v jehož rukou se chléb stává Ježíšovým Tělem a víno jeho nejsvětější Krví. Žízníme a toužíme přijímat tuto svátost co možná nejčastěji... S jistou bolestí v srdci se díváme do budoucna, ale chceme mít mocnou důvěru v Boha, který je láska a nikdy neopustí ty, kteří mu věří.“

2. 6 Radostného dárce miluje Bůh

Co všechno krásné, něžné, těžké i bolestné může prožívat srdce matky, které je hluboce spojeno se Srdcem Nejsvětějším, když má zasvětit a darovat svého syna Bohu jako kněze.

Konečně nastal slavný, tak dlouho očekávaný den. Malý Adámek má křtiny. Šťastná matka přichází do kostela. Sama v duchu přemýšlí: „Nebude můj maličký plakat? Vydrží spinkat po dobu celé mše svaté? A co Martínek... Ale vždyť je tu ještě tatínek...“ „Křtiny byly krásné, vydařili se. Adam nezlobil a pan farář si ho dokonce vzal do náruče, jistě aby ho zasvětil Bohu,“ říká ji po mši svaté její blízká známá. Na to matka bez jakéhokoliv rozmýšlení jasně a pevně odpovídá: „Měla bych velikou radost, kdyby si Bůh jednoho z mých synů povolal za faráře... Už se za to modlím několik let.“ Možná šlo o jistou zkoušku důvěry v Boha, aniž by to ani jedna z nich tušila ve chvíli, kdy přítelkyně matce spontánně řekla: „A kdyby si povolal oba...“ V tuto chvíli bylo vidět, že žena přemýšlí. Neodpovídá okamžitě jako předtím. Až se kamarádka ve tváři zardí. Ale v okamžiku, kdy má tendenci se omluvit za

²⁹ KATEŘINA SIENSKÁ. *Dialog. Rozhovor s Boží prozřetelností*, s. 28.

tento výrok promluví srdce matky, které ač mladé má za sebou už mnohá utrpení a také zkušenosti: „Darovala bych mu oba...“

„... Rabanus byl již v devátém roce svého života předán klášteru ve Fuldě jako *puer oblatus*, to znamená, že rodiče učinili slib zasvětit svého syna službě Pánu a tento slib splnili, když ho předali právě tomuto místu. Podle tehdejšího obyčeje bylo takové obětování dítěte chápáno jako dar, který člověk věnoval Bohu, když mu zasvětil ze svého vlastnictví to, co bylo člověku nejmilejší: oltáři a jeho službě, na poděkování za požehnání nebe. Bez ryzího vztahu k živému Pánu by taková oběť nebyla možná. Při předávání takového dítěte se mu položil do dlaně zasvěcující dar; tato ruka se pak zavinula do oltářního plátna a konečně darující stvrdil před Bohem a jeho anděly, před svatými, jejíž ostatky byly uchovány v oltáři, stejně jako před vícerymi svědky, že nebude nikdy, ano sám, ani skrze druhé, ani skrze peníze nebo jiným způsobem, dávat dítěti příležitost k odchodu z tohoto stavu či k opuštění kláštera. Souhlasil s tím ten, který byl sám obětován? Věděl, třebaže v tak útlém věku, oč zde běží? To je právě tajemství rozpoznání toho, *kdo ke komu přináleží*; rodič – a často zvláště matka vnitřně a s jistotou věděla, že dítě je Bohu milé: že jednoduše Bohu patří.“³⁰

Myšlenka, že jde ve věci rozpoznávání povolání o hluboké tajemství také ze strany rodičů, zvláště matky, vrhá na otcovství a mateřství úplně nový rozměr tak vzdálený dnešnímu člověku. Autor velmi správně podotýká, že bez ryzího vztahu rodičů k Bohu by takováto oběť nebyla vůbec možná. A je to právě matka, které v hlubokém vztahu svého srdce k Bohu a zároveň v jedinečnosti mateřské lásky ke svému synu, ve znalosti tužeb srdce toho, koho zrodila, může nejlépe poznat, je-li toto srdce též milé Bohu. Zde jde o velmi hluboký úkol a spolupráci matky, ale jistě také otce na Božím plánu spásy:

„Rodiče jsou prvními a hlavními vychovateli svých dětí. V tomto smyslu je základním úkolem manželství a rodiny být ve službě života. [...] Otec rodiny, matka, děti, všichni členové rodiny vykonávají přednostním způsobem *křestní kněžství* ‚přijímáním svátostí, modlitbou a děkováním, svědectvím svatého života, odříkáním a činorodou láskou.‘ Rodinný krb je tak první školou křesťanského života a ‚školou bohatěji rozvinutého lidství‘. Zde se učí, jak je práce těžká i radostná, učí se bratrské lásce, velkodušně odpouštět znovu a znovu, a především uctívat Boha prostřednictvím modlitby a oběti vlastního života.“³¹

³⁰ SPENGLER, T. *Rabanus Maurus – učitel Německa. Lze kněžím svěřit výchovu mladého člověka?*, s. 16-17 .

³¹ KKC, s. 418-419.

2. 7 Dar nového srdce

Žena svatého života, o které bychom chtěli nyní mluvit, měla už za sebou mnoho utrpení, zkoušek i životních neúspěchů. Setkala se již se svou lidskou omezeností a o mnohých svých životních rozhodnutích dokonce pochybovala, když začala vnímat jakými velikými milostmi je obdarována. Z tohoto pohledu nerozuměla, proč se vdala a nestala se raději řeholní sestrou, kde by měla na osobní setkávání s Pánem více času. Kristus sám ji však ujistil o tom, že vše si takto přál proto, aby se jeho čest a sláva ukázala o to větší a byla dále známá.³²

Zaujala nás však jiná veliká mystická věc, kterou byla obdařená a po které jistě velmi touží každý horlivý a zbožný kněz. Už prorok Ezechiel volá Božím jménem k Izraelskému lidu „živořicímu“ nyní v Babylonském zajetí:³³

„Toto praví Panovník Hospodin: Shromáždím vás z pronárodů, posbírám vás ze zemí, do nichž jste byli rozptýleni, a dám vám zemi izraelskou. Přijdou tam a odstraní z ní všechny ohyzně a ohavné modly. A dám jim jedno srdce a vložím do jejich nitra nového ducha, odstraním z jejich těla srdce kamenné a dám jim srdce z masa, aby se řídili mými nařízeními, zachovávali moje řády a jednali podle nich. I budou mým lidem a já jim budu Bohem.“ (Ez 11, 17-20)

„Přistoupil kněz a začal u hlavního oltáře slavit mešní oběť. Po pozdvížení hostie při proměňování se říkalo vhodné slovo *stilnis*: byl to zvyk, jímž se přítomní vybídli ke ztišení. Protože nával v kostele byl značný, Dorota vstala již před tímto pokynem. Při *stilnis* teď hleděla na pozdvíženou hostii a ta se pro ni náhle proměnila v podobu Krista. Zdálo se, že k ní od oltáře přichází Pán, cítila, že jí vyňal srdce a vložil v ní nové, *horké srdce*. Pro Dorotu to znamenalo začátek plného sjednocení s Bohem, takzvaného *mystického zasnoubení*. Od té chvíle si byla neustále vědoma, že Bůh přebývá v její duši, a sebe samu zakoušela jako sídlo Nejsvětější Trojice. Bylo to vnímatelné uskutečnění Spasitelova slova: *Přijdeme k němu a učiníme si u něho příbytek*. Bylo to rovněž uskutečnění prvních slov, které Dorota uslyšela ještě jako dítě: *Učiním tě novým člověkem!* S novým srdcem toto *nové stvoření* nastoupilo do rozhodujícího stádia.³⁴

³² Srov. FIRTELOVÁ, H. *Dorota z Montau. Mystička a patronka řádu Německých rytířů*, s. 25.

³³ Srov. VLKOVÁ, G. *Úvod do prorocké a mudroslovné literatury Starého zákona*, s. 36.

³⁴ FIRTELOVÁ, H. *Dorota z Montau. Mystička a patronka řádu Německých rytířů*, s. 30.

Kněz, který velmi miluje Pána Ježíše jako božské Děťátko je velmi šťastný, že když večer usíná, může ho jakoby vnímat ve své náruči, přitisknuté na svém srdci. Říká, že dokonce jakoby vnímal pohyby jeho tělíčka a nepřesné žvatláni dítěte: „Ta ta...“

„Neobyčejné milosti nyní přicházely častěji. Jen o několik dnů později, na Hromnice, téhož roku, zažila Dorota, že v extázi jí Matka Boží položila dítě Ježíše do náruče. I toto nazírání ji zanechalo jakoby omámenou, a ještě dlouho poté jí lidé slyšeli mumlat: *Usměj se přece, ty líbezná růžičko, vždyť se jen usměj!*“³⁵

2. 8 Je to Boží milost

Jeden starší kněz vyprávěl zkušenost ze svého mládí: „Když jsem se občas v neděli večer, po odsloužených mších svatých, díval z okna své fary ven, do parku, procházely se v něm často dvojice mladých snoubenců. Manželé šli vedle sebe a vezli kočárek nebo jejich drobné děti ‚tancovaly‘ u jejich nohou. Zpočátku mě v takových situacích přepadala smutek a hrozná osamělost. Nechtěl jsem však nikdy zradit Lásku, která mě milovala dříve, než já jsem miloval ji i přesto, že tenkrát jsem ji vnímal velmi málo. Teprve později jsem pochopil, že člověka nakonec v plnosti nepochopí ani jeho životní partner. Tím, kdo jediný plně může pochopit každého člověka je Bůh. Později mi došlo, že jsem vlastně nebyl nikdy sám, že vždycky jsme byli dva. Nyní se na tuto minulost dívám s vděčností a kdykoliv se mi naskytne příležitost, učím mladé kněze ze svých zkušeností – nikdy nejste sami, ale vždycky jste dva v jednom a tato naděje neklame, neboť Lásky je nám vylita do srdce, skrze Duchu svatého, který nám byl dán (*srov. Řím 5,5*). Potom s povzdechem dodal: ‚Kdyby to tak věděli kněží, kteří odešli ze služby jenom z toho důvodu, aby nebyli sami...‘“

Starší maminka více dětí si uvědomuje, že mezi ní a manželem už to není to, co to bývalo. Po těch letech on má své zájmy a ona své povinnosti, děti už dorostly, odcházejí jedno po druhém z domu, začínají mít své životy. Jistě, ona jako babička bude velmi potřebná v rodině svého syna i své dcery, ale to přece úplně nenaplní její život... Začíná nově vnímat přítomnost vyšší Lásky a najednou si uvědomuje, že vlastně celý její život jakoby postupně směřoval do tohoto bodu: Darovat vše to, co jsem a co mám, svému jedinému Pánu. Vidí, že v spletitosti života a životních vztahů nezůstává sama, ale má toho nejlepšího Ochránce, Přítele, Ženicha své duše, kterému se ve svém životním povolání jako manželka a matka dětí snažila být vždycky věrná. Nachází novou radost svého srdce a nový smysl života.

³⁵ FIRTELOVÁ, H. *Dorota z Montau. Mystička a patronka řádu Německých rytířů*, s. 31.

„Mladá manželka unášena zážitky lásky před svatbou i po ní zakusí dotek Boží lásky. Nejprve ustrne, že může být ještě něco více než její vášnivá láska k Dominikovi. Pak ale plamínek doteku sílí a v jeho světle vidí, že jí nestačí spokojit se citem lidské lásky, že je to strašně málo proti tomu, co jí otvírá spojení s Bohem, který je láska. Při četbě evangelia ji doslova oslní Ježíšova slova: *Bud'te dokonalí, jako je dokonalý váš nebeský Otec (Mt 5,48)*. Dny a týdny ji pronásleduje tato výzva, kterou cítí jako příkaz právě pro sebe. Pohled do vlastního nitra a do vlastní minulosti v jeho světle ji drtí. Copak to mohu dokázat? Copak to mohu splnit? Malomyslnost jako večerní stíny se plíží odevšad. Zháší její úsměv, vrývají vrásky na jejím hebkém čele a ohryzávají kdejaký výhonek chuti pustit se na tak náročný vrchol.“³⁶

Blahoslavená Anna Marie Taigi dostala od Boha velikou milost, byla vyvolená a povolána k vyšším věcem. Ve své situaci si asi těžko byla vědoma toho, že je obdarovaná. Tomu mohla začít rozumět až později, když ji její zpovědník uvedl od intenzivnějšího duchovního života – k terciářům řádu Nejsvětější trojice a její manžel jí povolil vstup i nosit jejich hábit.³⁷

Kolik mladých chlapců i mladých kněží se dnes může nacházet v podobné situaci. Bohoslovci při svých studiích v seminářích mají často velmi málo času, vedle náročného studia, řešit ještě mnohé otázky, které je napadají, zvláště nejsou-li právě v přítomné chvíli tolik aktuální. Často se jakoby zastaví až v kněžství, kdy už pomine strach z toho, udělám-li zkoušku, nebo nějakou zápočtovou práci. Právě zde, když ne dříve, je může Bůh vnitřně volat k tomu, aby se mu ještě více odevzdali. Často to začíná podobně jak u blahoslavené Anny mnohými otazníky. Nyní je velmi důležitý dobrý zpovědník:

„Kdo je nemocný, jde k lékaři, kdo sepisuje poslední vůli, radí se s právníkem, s odborníkem. Existuje ale odborník na Boží vztah ke mně? Jak svízelná a bezvýchodná se jeví situace toho, kdo hledá pomoc! Může vůbec někdo uspokojit takový nárok? Musel by mi zprostředkovat můj jedinečný vztah k Bohu, aniž by jej rozmělnil do nitrosvětských povrchností. Musel by tudíž na základě svého vlastního jedinečného vztahu k Bohu vědět, co taková jedinečnost obnáší, a musel by být zároveň vybaven pověřením a pravomocí, aby to v Duchu svatém mohl vědět i pro ostatní a dokázal jim dávat odpovídající pokyny. Pokorný kněz se nebude pokoušet ukazovat mi něco jiného než Boží slovo pro mě; horlivý kněz nestrpí, abych tvářil v tvář tomuto slovu práskl do bot. Přinutí mě, abych vytrval, a já bych mu

³⁶ SALOTTI, C. *Blahoslavená Anna Marie Taigi. Matka rodiny*, s. 35.

³⁷ Srov. *Tamtéž*, s. 36.

mohl vyčítat, že se vnucuje. Ve skutečnosti se ale vnucuje a naléhá jen samo slovo Boží.³⁸

Kněz, jakého pokorné srdce hledá, zpovědník, který povede nejkratší cestou k Bohu je tedy ten, který prožívá ve svém životě podobné zápasy, vítězství i prohry jako světecké osobnosti, ten, který ví, co je to poslušnost Božímu slovu, neboť je také veden svým duchovním vůdcem. Pokorný kněz se snaží žít v hlubokém spojení s Kristem a má ve svém srdci touhu plně se ztotožnit se slovy svatého apoštola Pavla:

„Ti, kteří náležejí Kristu Ježíši, ukřižovali sami sebe se svými vášněmi a sklony. Jsme-li živí Božím duchem, dejme se Duchem také řídit. Nehledejme prázdnou slávu. (Gal 5, 24-26)

³⁸ BALTHASAR, H. U. VON. *Kněžská spiritualita*, s. 43-49.

3. FENOMÉN KNĚŽSTVÍ A KRISTOVY RÁNY

Jak velmi hluboce je v Ježíšově životě spojeno velekněžství s jeho bolestnými i oslavenými Ranami lásky, můžeme vytušit někde v hloubce svého srdce ve chvílích proher, utrpení a smutku, bolestí a beznaděje, kdy se my sami, chceme-li, stáváme obětí pro Krista samého. „*Ježíš za svého pozemského života přinesl s bolestným voláním a se slzami obětí modliteb a úpěnlivých proseb Bohu, který ho mohl zachránit před smrtí; a Bůh ho pro jeho pokoru slyšel. Ačkoli to byl Boží Syn, naučil se poslušnosti z utrpení, jímž prošel, tak dosáhl dokonalosti a všem, kteří ho poslouchají, stal se původcem věčné spásy, když ho Bůh prohlásil veleknězem podle řádu Melchizedechova.*“ (Žid 5, 7-10)

V této kapitole bychom chtěli mluvit o výjimečnosti Ježíšova kněžství, jediného, věčného a nejvyššího svatého a o jeho nejsvětějších Ranách, zvláště o Nejsvětější Ráně jeho Srdce, jež jsou neustálým znamením jeho láskyplné oběti za nás.

3. 1 Jedinečnost Kristova kněžství

Ježíšovo kněžství je naprosto výjimečné a jedinečné ve své podstatě, trvání i věčnosti. Přináší v oběť sám sebe z jediného důvodu, aby spasil člověka, aby vykoupil celý svět:

„Milovaní bratři, synové a dcery, zde je základní a zásadní odpověď: Je třeba, abychom zaměřili svého ducha, svůj rozum, svou vůli a své srdce na Krista, *vykupitele člověka, na Krista, vykupitele světa.* Na něho musíme upírat svůj zrak, poněvadž jediné v něm, Božím Synovi je spása. Opakujme tedy znovu, co prohlásil Petr: ‚Pane, ke komu půjdeme? Ty máš slova věčného života.‘“³⁹

Bůh ve své vševědoucnosti myslel stále na oběť svého nejčistšího Syna, který v plnosti času přišel na svět: „*Když se však naplnil stanovený čas, poslal Bůh svého Syna, narozeného z ženy, podrobeného zákonu, aby vykoupil ty, kteří jsou zákonu podrobeni, tak abychom byli přijati za syny.*“ (Gal 4,4-5) Od počátku světa až do dnešních dnů se musí každý člověk znovu a znovu vypořádat s obětí, utrpením i smrtí nevinných dětí i dospělých, kteří umírajíce v bolestech „si to přece nezasloužili“ – to jsou časté výroky dětí, které bezmocně stojí u lůžka svých umírajících rodičů. Jak důležité je naučit se dívat i na tyto události srdcem. Naučit se

³⁹ JAN PAVEL II. *Redemptor hominis*, s. 17.

chápat bolest a umírání nevinných – jen v oběti Ježíše Krista nachází tento „nesmysl“ svůj hluboký smysl!

3. 1. 1 Předobraz Kristovy oběti v Ábelovi

První předobraz Krista Velekněze, který chceme uvést, je láskyplná Ábelova oběť. Také Kain ji přináší. Na první pohled zdánlivě dvě stejné věci, dva stejní lidé – bratři, dvě stejné činnosti, výroky nebo slova a přeci tak velmi rozdílné srdce:

„Po jisté době přinesl Kain Hospodinu obětní dar z plodin země. Také Ábel přinesl oběť ze svých prvorozených ovcí a z jejich tuku. I shlédl Hospodin na Ábela a na jeho obětní dar, na Kaina však a na jeho obětní dar neshlédl.“ (Gn 4,3-5)

„Zde jsou dva obětníci. Oběť dvou bratří a přece tak rozdílná. Patrně to z Boží odpovědi. Na jednu Hospodin ‚shlédl se zalíbením‘, na druhou nikoliv. Proč? U Kaina nebyla ta oběť asi věcí srdce. Dával z obilí, ježto si Bůh oběti přál; možná, že dával i nerad, nebo aspoň nevybíral to nejlepší obilí. ‚Bylo by to škoda spálit.‘ Když už spálit, tedy pozadek obilí podřadné hodnoty. [...] Nutno dodat, oběť je vždycky ‚bláznovství‘ pro lidi zemité. Je to ‚škoda‘. Je to ‚nerozum‘. Tak soudí chladný rozum. Srdce má však svou logiku. Co všechno dovedou lidé milující dáti např. milovanému otci do hrobu! Vypočítavý, sobecký rozum by dal nejraději nejhorší šaty. Srdce však mluví jinak. Ábel obětoval srdcem a obětoval srdce. Dal ‚nejtučnější část prvorozenců‘. Nešetřil, nepočítal, kde běželo o vyznání Tvůrci, Dárci a Pánu. Láska, která dává jen to, co jí nic nestojí, nestojí za nic. Podle čeho Bůh odpověděl? V čem měl zálibu? ‚Shlédl na Ábela a na jeho dary‘, tj. shlédl na jeho nitro, na jeho smýšlení, na jeho srdce. [...] Duši obětí je úmysl, obětní smýšlení, mluva srdce.“⁴⁰

Ábel je první předobraz Krista jako vykupitele i Velekněze. Obětní kouř jeho čisté oběti se vznáší k Bohu jako libá vůně kadidla. Bůh shlédne z nebe a vidí Ábelovo srdce plné lásky. Není to jen modlitba jeho úst, ale čistá touha srdce: svým životem potěšit toho, kdo ho stvořil a koho nesmírně miluje. Jak jinak může Hospodinu dokázat svou lásku?

3. 1. 2 Předobraz Kristovy oběti v Noemovi

Velmi blízký a podobný Ábelovi byl Noe. V tom, že „stále chodil s Pánem“ byla jeho velikost, bezúhonnost i spravedlnost. Ne tak jednali jeho vrstevníci.⁴¹

⁴⁰ ŠURÁNEK, A. *Kořeny kalvárské oběti. Studie esteticko-pastorální*, s. 10.

⁴¹ Srov. *tamtéž*, s. 12.

„I řekl Hospodin Noemu: ‚Vejdí ty a celý tvůj dům do archy, neboť vidím, že ty jsi v tomto pokolení jediný můj spravedlivý. Ze všech zvířat čistých vezmeš sebou po sedmi párech [...] Také z nebeského ptactva po sedmi párech, samce a samici, aby zůstalo naživu potomstvo na celé zemi, neboť již za sedm dní sešlu na zemi déšť, který potrvá čtyřicet dní a čtyřicet nocí. Smetu z povrchu země vše, co povstalo, co jsem učinil.‘ Noe udělal všechno, jak mu Hospodin přikázal.“ (Gn 7, 1-5)

„Tresty Boží na této zemi mají povahu léku. Bůh se opět smiloval; po potopě vyšel Noe se svou rodinou z archy. Cítil povinnost poděkovat. ‚Vzdělal Hospodinu oltář a vzav ze všech čistých zvířat i ptáků, přinesl na tomto oltáři zápalné oběti.‘ Hospodinu se zalíbila oběť Noemova; vůně z ní byla mu příjemná. Odpověděl na ni tím, že uzavřel úmluvu s novým lidstvem. U této oběti, která byla hlavní, účelem eucharistická, děkovaná, je třeba si všimnout její obecnosti. Noe ji totiž přinášel jako Hlava zachráněného lidstva, jménem lidstva ‚vykoupeného od potopy‘, lidstva, jemuž se stal pro svou dokonalost a spravedlnost v dobách hněvu spasitelem.“⁴²

Noe zde přináší starozákonní eucharistickou, tedy děkovnou oběť, na níž Hospodin reaguje uzavřením smlouvy. I dnes Bůh očekává od svých věrných projevy díky za jeho nesmírná dobrodiní, kterých se nám neustále dostává. Největším díkůvzdáním pro nás křesťany je slavení mše svaté:

„Přijde ‚druhý Noe‘ nejdokonalejší a nejspravedlivější, který se stane v dobách hněvu skutečným Spasitelem lidstva v ohledu vyšším, duchovním. Dokonale a už navždy usmíří Boha. Dvojí oltář bude mít. Jeden pro oběť nekrvavou, druhý pro krvavou. [...] Dokonalý Smiřovatel obětuje sama sebe, nejprve způsobem nekrvavým pod způsoby chleba a vína ve večeřadle, a učiní tak z nejšlechternějších úmyslů, z nejryzejší lásky. [...] Drahým oltářem Vykupitelovým bude kříž. Tam obětuje sama sebe způsobem krvavým jako nejdokonalejší obětník, nejdokonalejší dar, s nejdokonalejším úmyslem. A v jeho krvi bude uzavřena vrcholná úmluva mezi Bohem a zemí, kterou bude lidstvu zajištěna ochrana před mravní potopou, bude zaručena možnost zachránit duši i tělo v arše křesní nevinosti nebo druhým záchranným pokrmem kajícího pro věčný život. Tato oběť bude Bohu nekonečně milejší než oběť Noemova, její libá vůně zaplaví všechny věky. Sedm svátostí, jimiž se bude přivlastňovat ovoce této oběti, bude jako spásonosná duha na obzoru těch věků.“⁴³

Jsme denně pozváni chválit a oslavovat našeho nebeského Otce za všechny dary a milosti, kterými nás nehodně neustále obdarovává. Je to on, kdo nás chrání od „potopy“

⁴² ŠURÁNEK, A. *Kořeny kalvárské oběti. Studie esteticko-pastorální*, s. 13.

⁴³ *Tamtéž*, s. 14-15.

hříchů, neřestí a nečistoty, je to Boží milosrdenství, které nám každý den odpouští naše hříchy a léčí naše nemoci a zranění. Jeho láska jde ještě dál. Učinil si v nás samých zalíbení: „Jestliže mě Pán miluje, nachází svou radost ve mně. Je to láska, která udává cenu. [...] Dává sám sebe, protože pro tebe umírá láskou.“⁴⁴

3. 1. 3 Předobraz Kristovy oběti v Abrahámovi a Izákovi

„Abraháme!“ Ten odvětil: „Tu jsem.“ A Bůh řekl: „Vezmi svého jediného syna Izáka, kterého miluješ, odejdi do země Mória a tam ho obětuj jako oběť zápalnou na jedné hoře, o níž ti povím.“ (Gn 22,1n)

Písmo Svaté mluví jasně. Co se ale asi odehrává v srdci otce, který miluje svého jediného, dlouho očekávaného, zaslíbeného a vymodleného syna...

„Nyní má obětovat jediného, milovaného syna a dědice, a má ho zabít vlastní rukou. Jak dlouho toužil po tom dítěti (Gn 15,2n)! Bůh ho utěšoval a sliboval hojné potomstvo a Abrahám věřil. [...] A teď má Izák zemřít. On sám ho má obětovat. Je nyní možné, aby se naplnilo zaslíbení, jemuž uvěřil? A Abrahám přece poslouchá, třeba mu srdce krvácí. Nepochybuje o Boží lásce a věrnosti. To, jak Bůh dosáhne naplnění svého zaslíbení je Abrahámovi skryto. A přece důvěřuje. V tom je jeho mravní velikost, jeho hrdinství. Tři dny trvá jeho vnitřní utrpení. Bůh ho zná. Zná jeho lásku k Izákovi. A přece mu způsobí tuto bolest. Má k tomu hluboké odůvodnění. Chce, aby přirozená láska otce k synu byla nesmlouvavou volbou mezi vůli Boží a mezi láskou k dítěti – vytříbena a nad pozemskou přichylnost povznesena, posvěcena. [...] V rukou našich je obětní dar, který svou cenou nekonečně převyšuje všechny statky světa... Jde jen o naše srdce, aby bylo naplněno pravým obětním smýšlením. [...] Podstatným při oběti zůstává vnitřní obětní smýšlení. Je-li toto trvalé, pak se vlastně všechno u člověka mění v oběť.“⁴⁵

Čím je naplněno naše srdce? Stačí tak málo... Myslet na to, že chci být stálou obětí spolu s Kristem, denně objevovat nacházet a plnit Boží vůli, snažit se o dokonalou poslušnost k Božím Slovu: „Abrahám byl poslušný až k smrti svého syna. Izák byl poslušen až k smrti a tak byl jasným předobrazem budoucího Mesiáše.“⁴⁶

⁴⁴ BARSOTTI, D. *Spiritualita svaté Anděly Merici. Rodiny kolem Matky. Rozjímáme se svatou Andělou Merici*, s. 38.

⁴⁵ ŠURÁNEK, A. *Kořeny kalvárské oběti. Studie esteticko-pastorální*, s. 23.

⁴⁶ *Tamtéž*, s. 21.

3. 2 Ježíšovy Nejsvětější Rány

Když chceme mluvit o Kristových Ranách, musíme se zahledět do centra Ježíšovy bytosti, do jeho božského Srdce.

„Nelze vypočítat všechny dary milosti, které úcta prokazována božskému Srdci Ježíšovu vlévá do duší věřících. Očišťuje je, osvěžuje nebeskou útěchou a podněcuje ke všem ctnostem. ‚Každý dobrý úděl, každý dokonalý dar přichází shora, sestupuje od Otce světél.‘ Podle tohoto moudrého apoštola Jakuba (1,17) vidíme v této pobožnosti, která se všude na zemi čím dál tím vroucněji šíří, převzácný dar Boží.“⁴⁷

Ježíšovy svaté Rány a především Rána jeho velekněžského Srdce je nesmírný dar lásky nebeského Otce pro člověka jako takového, pro celou církev, pro celé lidstvo.

3. 2. 1 Ježíšovy Rány v Písmu svatém

Když byl Pán Ježíš ukřižován, všichni učedníci utekli (*srov. Mk 14,50*), neunesli tíhu Kalvárie, kromě učedníka Jana. On a Panna Maria stáli pod křížem a zůstali i v nejtěžší chvíli jeho mučednické, láskyplné smrti za každého z nás. A ten, který stojí pod křížem, vydává důležité svědectví:

„Když přišli k Ježíšovi a viděli, že je již mrtev, kosti mu nelámali, ale jeden z vojáků mu probodl kopím bok; a ihned vyšla krev a voda. A ten, který to viděl, vydal o tom svědectví, a jeho svědectví je pravdivé; on ví, že mluví pravdu, abyste i vy uvěřili. Neboť se to stalo, aby se naplnilo Písmo: [...] ‚Uvidí, koho probodli.‘“ (Jn 19,33-37)

Jeden z vojáků tenkrát, jistě si nebyl vědom toho, jaký veliký význam bude mít jeho probodnutí Srdce Pána Ježíše, mu kopím probodl bok... Učinil tak pátou a vlastně nejdůležitější ránu: Otevřel Srdce plné lásky a ta láska, milosrdenství se vylilo na právě vznikající církev:

„Ježíš začal vytvářet svou církev, když začal hlásat radostnou zvěst, totiž příchod Božího království, které bylo slíbeno od pradávna v Písmě. [...] Avšak církev se zrodila hlavně z naprostého sebeobětování Krista za naši spásu; obětování, jež předjímal ustanovením eucharistie a uskutečnil na kříži. Začátek a růst církve ‚naznačuje krev a voda tryskající z otevřeného boku ukřižovaného Ježíše‘; ‚neboť z boku Krista, zesnulého na kříži, vzešlo

⁴⁷ ARRUPÉ, J. Encyklika papeže Pia XII. *Haurietis aquas*. In KOLEKTIV AUTORŮ. *Božské Srdce. Teologická reflexe*, s. 18.

obdivuhodné tajemství celé církve.‘ Jako byla Eva utvořena ze žebra spícího Adama, tak se církev zrodila z probodeného srdce Krista, který zemřel na kříži.“⁴⁸

Učedníci, kteří se ze strachu před Židy schovávají, mají dveře zavřeny, prvního dne po sobotě najednou vidí stát Ježíše mezi sebou. Stojí uprostřed nich a říká jim: „Pokoj vám“. A po těch slovech jim ukazuje probodené ruce a bok. Ukazuje jim vlastně jistotu své totožnosti, neboť mnozí ještě stále nechápou, děsí se, jsou plni strachu (srov. *Jn 20,19n; Lk 24,37*).

Důležitou jistotou jsou svaté Rány také pro apoštola Tomáše. Ten ve společenství učedníků chybí a má velký problém uvěřit v Kristovo zmrtvýchvstání, říká: „*Dokud neuvidím na jeho rukou stopy po hřebecích a dokud nevložím do nich svůj prst a svou ruku do rány v jeho boku, neuvěřím.*“ (*Jn 20,25*) Za osm dní přichází Pán Ježíš opět mezi své. Po slovech: „Pokoj vám“, řekne Tomášovi: „*Polož svůj prst sem, pohleď na mé ruce a vlož svou ruku do rány v mém boku. Nepochybuj a věř!*“ Tomáš odpověděl: „*Můj Pán a můj Bůh.*“ (*Jn 20,27n*)

3. 2. 2 Historický přehled Rány v Ježíšově Srdci

Pobožnost k Nejsvětějšímu Srdci Ježíšovu uznal a povolil jako výsadu v omezené míře 6. 2. 1765 Klement XIII. Jako svátek byl povolen v Polsku a římskému bratrstvu. Na celou církev byl rozšířen za Pia IX. dekretem Posvátné kongregace obřadů z 23. 8. 1856. Takto se pobožnost k Nejsvětějšímu Srdci definitivně dostala do všeobecné bohopocty celé církve. Úplným naukovým pojednáním o úctě k Nejsvětějšímu Srdci je encyklika Pia XII. *Haurietis aquas*, napsaná v stém roce výročí rozšíření tohoto svátku na celou církev, tedy v roce 1956.⁴⁹ Papež Pius XII. v ní mimo jiné sděluje:

„Skrze tento nedocenitelný dar může církev svému Zakladateli projevovat vroucnější lásku a nedostižným způsobem plnit přání, které Ježíš Kristus sám vyslovil, jak svědčí evangelista Jan (7,37n). ‚V poslední, hlavní den svátků Ježíš stál v chrámě a hlasitě zvolal: Kdo žízní, ať přijde ke mně a pije, ten, kdo ve mně věří. Jak říká Písmo, potečou proudy vod z jeho nitra. To řekl o Duchu svatém, jehož měli dostat ti, kdo v něho uvěřili.‘ [...] Boží láska má svůj původ v Duchu svatém, který je zosobněná Láska Otce a Syna v lůně Nejsvětější Trojice. Zcela správně apoštol národů, jsa jakousi ozvěnou slov Ježíše Krista, přisuzuje vylévání lásky do duší věřících tomu Duchu lásky: ‚Naděje však neklame, protože Boží láska je nám vylita do srdce skrze Ducha svatého, který nám byl dán.‘ (*Řím 5,5*) Písma svatá zdůrazňují těsnou souvislost mezi božskou láskou, která má vzplanout v srdcích

⁴⁸ KKC, s. 204-205.

⁴⁹ Srov. FIORES, S – GOFFI, T. *Slovník spirituality*, s. 572.

křesťanských, a Duchem Svatým, jenž je Láska sama. To ukazuje nám všem [...] co nejjasněji vnitřní podstatu úcty k Nejsvětějšímu Srdci Ježíše Krista. Víme, že tato úcta vzhledem k jejímu zvláštnímu rázu je nejdokonalejším projevem úcty k Bohu, poněvadž od nás vyžaduje naprostou, bezpodmínečnou ochotu se obětovat a zasvětit lásce božského Vykupitele, lásce, jejíž živým ukazatelem a živým symbolem je probodené srdce. Právě tak a ještě v hlubším smyslu jest jisto, že hlavní známkou této pobožnosti je: lásku Boží splácet svou láskou. Pouze silou lásky je možno dosáhnout toho, aby se lidské srdce dokonale podrobilo vládě Nejvyššího, poněvadž nutkavost naší lásky tak lne k božské vůli, že je s ní téměř jedno podle slov: ‚Kdo se však oddá Pánu je s ním jeden duch‘ (1Kor 6,17).⁵⁰

Kolik to překrásných námětů pro srdce kněžská i laická v těchto slovech! Je-li úcta k této nejsvětější Kristově Ráně tím nejdokonalejším projevem úcty k Bohu, protože od každého křesťana vyžaduje stát se obětí, potom právě v projevu této úcty musíme najít podstatu svého poslání ve světě. Jak jinak ubohé lidské srdce splatí Bohu jeho lásku láskou svou než tak, že se celé nabídne k oběti z lásky pro svého jediného Miláčka...

„Pobožnost k Ježíšovu Srdci se tak zrodila v ovzduší kristocentrické a mystické spirituality, které se vytvořilo kolem benediktinského a františkánského řádu. Pobožnost ke Kristovu lidství propagovali především sv. Anselm a sv. Bernard. Napomáhala rozvíjení o křesťanských tajemstvích a úctě k Ježíšovu utrpení, k pěti ranám, k probodenému boku. Myšlenka symboliky srdce se začala objevovat kolem poloviny 12. století zejména mezi žáky svatého Bernarda. Některé texty poukazovaly na Ježíšovo otevřené srdce jako na útočiště duší, poklad Božských bohatství, výrazný symbol lásky, která žádá lásku. První výslovná zmínka o pobožnosti k Nejsvětějšímu Srdci se vyskytuje [...] u sv. Bonaventury, který může být proto pokládán za jednoho z jeho prvních ctitelů. Později sv. Matylda [...] a sv. Gertruda, [...] benediktinské mnišky z Helfy, obohatily pobožnost ke Kristovu lidství, zejména k jeho Srdci. [...] Sv. M. Markéta Alacoque (1648-1690) měla přímo od Pána čtyři zvláštní zjevení o této pobožnosti. K nejdůležitějším došlo v den oktávy Božího Těla r. 1675. Ježíš jí ukázal ‚srdce, které tolik milovalo lidi‘, ale od většiny z nich se mu dostává jen nevděku a urážek. Žádal, aby byl ustanoven na smír zvláštní svátek ke cti jeho srdce.“⁵¹

Chtěli bychom nyní ukázat, co znamená pojem srdce východní spiritualitě. Mluvíme-li o Ježíšově Nejsvětějším Srdci, potom je potřebné uvést také tato slova:

⁵⁰ ARRUPE, J. Encyklika papeže Pia XII. *Haurietis aquas*. In KOLEKTIV AUTORŮ. *Božské Srdce. Teologická reflexe*, s. 18-19.

⁵¹ FIORES, S – GOFFI, T. *Slovník spirituality*, s. 572.

„Důležitost ‚srdce‘ ve východní spiritualitě [...] ,zaujímá ústřední místo v mystice, v náboženství a v poezii všech národů.“ Mnoho ruských autorů prohlašuje, že křesťanská víra je pouze ‚dispozice srdce‘. [...] Srdce vyjadřuje ‚celkovou‘ lidskou osobu, [...] Srdce se rovná ‚svědomí‘, hlasu ducha. [...] ‚Úloha srdce tkví v tom, že pocítuje všechno, co se dotýká naší osoby. Proto vždy a nepřetržitě pocítuje srdce stav duše a těla a zároveň množství dojmů, které vyvolávají zvláštní duchovní a tělesné úkony, předměty, které nás obklopují a s kterými se setkáváme, naše vnější situace a všeobecně běh života...“⁵²

Co k tomu dodává sám svatý Bonaventura, když rozjímá o lásce Srdce Ježíšova:

„... jeví se mu, jako moře bez břehů. [...] Zde je nastíněn předmět kultu: láskou planoucí Srdce, Láska a srdce, *nikoliv odděleně*, nýbrž spojitě v jeden pojem. [...] V mluvě národů a bible platí srdce za středisko duševního a duchovního života, hlavně však citu a lásky. Na srdce se pohlíží jako na sídlo, v němž tkví svorník pro nezrušitelnou jednotu myslí i lásky, jakožto pohnutka a základ osobní činnosti. V osobnosti Kristově nemohlo tomu být jinak. Bereme jeho Srdce v pravdivém a vlastním smyslu, jenom poněkud rozšířeném. Totiž s ohledem na skutečnost, že Srdce Ježíšovo tělesné je v nerozlučném spojení s vnitřním životem Bohočlověka a že jej výrazně symbolizuje. Jestliže tedy platí toto Srdce za symbol boholidské vůle vykupitelské, je-li znakem nepochopitelné nezištnosti a oddanost k oběti, pak zmíněné superlativy Bonaventurovy jsou zcela oprávněné a tvoří základ pro klanění a uctívání.“⁵³

Vstupme nyní do hlubin úcty k Ježíšovu velekněžskému Srdci spolu se svatým Bonaventurou a svatou M. Markéta Alacoque, nechejme nyní také promluvit Srdce Ježíšovo, vizme, že je to sám Pán kdo si přeje, aby tlukot jeho Nejsvětějšího Srdce byl shodný s tlukotem srdce každého člověka:

„Je nasnadě, že lidské srdce, proniknuté obdivem, nadšením a láskou k Srdci Kristovu, horlí pro jeho čest mezi lidmi a truchlí nad kormutlivou skutečností chladu. Usiluje usmiřovat, podávat náhradu, dobrovolnou kajícností vyvážit zlobu hříchu, potupy a lhostejnosti. Z toho plyne s logickou samozřejmostí závěr: usiluj napodobovat ctnosti Srdce Nejsvětějšího, zvláště jeho tichost a pokoru. O čtyřech proudech, které zvlaží duše, píše zasvěceně zbožný a učený církevní učitel Bonaventura. [...] Tušil předem, že tento kult bude sestávat ze čtyř vnitřních prvků, jakoby nosných pilířů, které mají nabývat stále větší dynamičnosti? Jsou to: Velkodušná láska k Ježíši Kristu, následování a osvojování jeho smýšlení, zasvěcování a smír.

⁵² FIORES, S – GOFFI, T. *Slovník spirituality*, s. 1120-1121.

⁵³ ŠITAL, F. Kult Srdce Ježíšova u sv. Bonaventury, učitele církve. In KOLEKTIV AUTORŮ. *Božské Srdce. Teologická reflexe*, s. 167.

K těmto vnitřním složkám přistoupí od 17. století na výslovné přání Srdce Ježíšova v Paray-le Monial čtyři vnější kolektivní způsoby uctívání: svátek Nejsvětějšího Srdce Ježíšova v pátek po oktávu Božího Těla, slavení prvních pátků v měsíci, pobožnost svaté hodiny před prvním pátkem, posléze zasvěcování rodin spolu s apoštolátem modlitby.⁵⁴

3. 2. 3 Ježíšova Nejsvětější Krev

Plnost Ježíšova kněžství, jedinečnost jeho velekněžství i to, že on je knězem navěky a navždy souvisí tím nejhlubším způsobem s jeho Ranami lásky, ze kterých vytéká jeho Krev. Výjimečnost Ježíšova života přichází již v okamžiku početí:

„Anděl Gabriel byl poslán od Boha do galilejského města, které se jmenuje Nazaret, k panně zasnoubené muži jménem Josef, z rodu Davidova; jméno té panny bylo Maria. Přistoupil k ní a řekl: ‚Bud’ zdráva, milosti zahrnutá, Pán s tebou.‘ Ona se nad těmi slovy velmi zarazila a uvažovala, co ten pozdrav znamená. Anděl jí řekl: ‚Neboj se, Maria, vždyť jsi našla milost u Boha. Hle, počneš a porodíš syna a dáš mu jméno Ježíš. Ten bude velikým a bude nazván synem Nejvyššího a Pán Bůh mu dá trůn jeho otce Davida. Navěky bude kralovat nad rodem Jákobovým a jeho království nebude konce.‘ Maria řekla andělovi: ‚Jak se to může stát, vždyť nežiji s mužem?‘ Anděl jí odpověděl: ‚Sestoupí na tebe Duch Svatý a moc Nejvyššího tě zastíní; proto i tvé dítě bude svaté a bude nazváno Syn Boží.‘ (Lk 1,26-35)

Kristus jako pravý člověk je utvářen v panenském lůně své Matky, v panně, které se nikdy nedotkl jakýkoliv hřích, jakákoliv vina.⁵⁵ Je to přání a moudré rozhodnutí Nebeského Otce. Posílá na svět svého jediného Syna, aby jeho Krví vykoupil svět. *„Proto Kristus říká, když přichází na svět: Oběti ani dary jsi nechtěl, ale dal jsi mi tělo.“ (Žid 10,5)*

Již ve Starém zákoně žádal Hospodin od svého lidu různým způsobem nakládat s krví zvířat. Velmi důležitým znamením byla krev beránka na dveřích Izraelských domů v onu noc, kdy Izrael vyšel z Egypta:

„Navečer bude celé shromáždění izraelské pospolitosti beránky zabíjet. Pak vezmou trochu krve a potřou jí obě veřeje i nadpraží u domů, v nichž jej budou jíst. Na domech, v nichž budete, budete mít na znamení krev. Když tu krev uvidím, pominu vás a nedolehne na vás zhoubný úder, až budu bít egyptskou zemi. (Ex 12,6n.13)

⁵⁴ ŠITAL, F. Kult Srdce Ježíšova u sv. Bonaventury, učitele církve. In KOLEKTIV AUTORŮ. *Božské Srdce. Teologická reflexe*, s. 170.

⁵⁵ Srov. KKC, s. 133.

Podobně jako krev zabitého beránka, stékající po veřejích u domů Izraelitů ochránila tenkrát tento lid od smrti prvorozených, tak Ježíšova Nejsvětější Krev stékající po „stěnách“ našich srdcí, je onen spasitelný proud, který smývá hříchy a zachraňuje od smrti věčné.

Také smírčí obřady se konaly s krví kozlů a býků tak, jak přikázal Hospodin Mojžíšovi:

„Potom přivede Áron býčka jako svou oběť za hřích a vykoná za sebe a za svůj dům smírčí obřady. Vezme i oba kozly a postaví je před Hospodina u vchodu do stanu setkávání. O obou kozlech bude Áron losovat jeden los pro Hospodina, druhý pro Azázela. Pak přivede Áron kozla, na kterého padl los pro Hospodina a připraví jej v oběť za hřích. [...] Potom vezme trochu krve z býčka a stříkne ji prstem na příkrov z přední strany a před příkrov stříkne prstem trochu krve sedmkrát. Pak porazí kozla, oběť za hříchy lidu a vnese jeho krev dovnitř za oponu. S jeho krví naloží stejně jako s krví býčka.“ (Lv 16,6-9.14n)

Áron koná smírčí obřady nejprve za sebe, potom za lid. Kristus, jako pravý Velekněz přichází, aby smyl hříchy člověka jednou provždy:

„To je ten Velekněz, jakého jsme potřebovali: svatý, nevinný, neposkvrněný, oddělený od hříšníků a vyvýšený nad nebesa, který nemusí jako dřívější velekněží denně přinášet oběti napřed za hříchy vlastní a pak teprve za hříchy lidu. Ježíš to učinil jednou provždy, když obětoval sebe sama.“ (Žid 7,26n)

Tato první smlouva měla bohoslužebný řád, zůstává však předobrazem skutečné krvavé oběti za hříchy celého světa:

„Ale když přišel Kristus, Velekněz, který nám přináší skutečné dobro [...] nevešel do svatyně s krví kozlů a telat, ale jednou provždy dal svou vlastní krev, a tak nám získal věčné vykoupění. Jestliže již pokropení krví kozlů a býků a popel z jalovice posvěcuje poskvrněné a zevně očišťuje, čím více krev Kristova očistí naše svědomí od mrtvých skutků k službě živému Bohu! Vždyť on přinesl sebe sama jako neposkvrněnou oběť Bohu mocí Ducha, který nepomíjí. Proto je Kristus prostředníkem nové smlouvy.“ (Žid 9,11-15)

Pán Ježíš přinesl za nás jednu jedinou oběť. Z lásky k nám na kříži prolil svou Krev:

„Není třeba, aby sám sebe obětoval vždy znovu a znovu, jako když Velekněz rok co rok s cizí krví vchází do svatyně, jinak by musel trpět mnohokrát od založení světa. On se však zjevil jednou na konci věků, aby svou krví sňal hřích.“ (Žid 9,25n)

Jeho láska však jde ještě dál. Toužebně si přál, aby každý člověk, až do konce světa, mohl stále znovu prožívat, že právě jeho obětí je nám darován nový život. Při poslední večeři nám zanechal památku na své umučení (*srov. Lk 22,14-20*).

„Tomuto úkonu sebedarování Ježíš propůjčil trvalou přítomnost, když při poslední večeři ustanovil Eucharistii. Předjímá tak svou smrt a své vzkříšení, když v oné hodině dává svým učedníkům v chlebu a víně sám sebe, své tělo a svou krev jako novou manu. [...] Nyní se tento *Logos* opravdu stal naší stravou, a to jako láska. Eucharistie nás vtahuje do Ježíšova obětního úkonu. Nepřijímáme vtělený *Logos* pouze nějakým statickým způsobem, nýbrž jsme zahrnuti do dynamismu jeho sebedarování.“⁵⁶

Je touhou Božího Srdce abychom vše nepříjemné, co nás v životě potká, spojovali s jeho obětí a přinášeli spolu s ním z lásky našemu nebeskému Otci:

„Celé duchovní dobro církve je zahrnuto v eucharistii, v níž je přítomen Kristus, náš velikonoční Beránek, a dává život lidem, zve je a vede k tomu, aby se i oni obětovali s ním a na jeho památku pro spásu světa.“⁵⁷

On sám, trpící, zpřítomnil tak každému člověku možnost prožívat soužení pozemského života spolu s ním. Trpí s námi a trpí v nás až do konce světa:

„Pánovo utrpení,“ napsal svatý Lev Veliký, „pokračuje až do konce světa“[...] Vysvětluje: Pokračuje v onom tajemném těle, kterým je církev, zejména v chudých, v nemocných a pronásledovaných. [...] „Ježíš je v agónii až do konce světa.“⁵⁸

Když mluvíme o Ježíšově Krvi a o jeho utrpení, a o tom, že trpí ve svých dětech, s velikou radostí ještě promluvíme o svatém Františkovi z Assisi, kterému se jako prvnímu z lidí⁵⁹ dostalo veliké vyznamenání: nosit Pánovy Rány na svém těle:

„Když vidění zmizelo, zanechalo v srdci šťastného Františka nesmírný žár lásky a na jeho těle podivuhodná znamení svatých ran. Byly to stejné rány, jaké před chvílí pozoroval ne těle Ukřižovaného. Jeho ruce i nohy byly probodeny hřeby, jejichž černá kulatá hlavička se rýsovala na dlaních a nártích. Na hřebech rukou a chodidlech trčela podlouhlá mírně zahnutá špička. Strupy a masité částice vytvořily hřeby, které se podobaly zcela obyčejným hřebům, jimiž se mohlo v ranách hýbat, ale nedaly se bez dalších poranění vytáhnout. Také Františkův pravý bok byl proboden, zela v něm otevřená rána, podobající se růži, prýštila z ní krev a třísnila jeho spodní prádlo. V úžasu a vytržení mysli klečel světec dlouhou dobu na úpatí hory. Viděl, že se teď ukřižovanému Spasiteli, jemuž se dosud snažil podobat ve svém nitru, podobá i zevnějškem. Nyní se přesvědčil, že se skutečně naplnilo to, co mu bylo naznačeno

⁵⁶ BENEDIKT XVI. *Deus caritas est*, s. 21-22.

⁵⁷ FIORES, S. – GOFFI, T. *Slovník spirituality*, s. 103-104.

⁵⁸ CANTALAMESSA, R. *Ukřižovaný Kristus. Velkopáteční rozjímání 1996-2001*, s. 17.

⁵⁹ Srov. WILHELMA, B. *Svatý František Serafínský*, s. 141.

v knize sv. evangelií. Stal se účastným Pánova umučení a platila o něm slova sv. apoštola Pavla: ‚Já nosím na svém těle jizvy Ježíšovy‘ (Gal 6,17).⁶⁰

Svatý František miloval Slavnost narození Pána Ježíše, Božského Děťátka.⁶¹ Také „v Klářině nazírání se tajemství vtělení, utrpení a Eucharistie prolínají a vytvářejí jedinou cestu spojení s Kristovým životem.“⁶² Jak překrásně mluví o této slavnosti blahoslavený Jan Pavel II:

„Dnešní noc mi rozechvívají srdce první slova slavného eucharistického hymnu, který mě doprovází den za dnem během tohoto roku zvláště věnovanému Eucharistii. V Synu Panny zavinitém do plének a položeném do jeslí rozpoznáváme Chleba a klaníme se Chlebu, který sestoupil z nebe, Vykupiteli, který přišel na tuto zemi, aby dal život světu. Betlém! Město, kde se podle Písem narodil Ježíš, v hebrejštině znamená dům chleba. Tam se tedy měl narodit Mesiáš, který o sobě řekne: Já jsem chléb života (Jan 6,35). V Betlémě se narodil Ten, který pod způsobou rozlámaného chleba zanechal památku na svou Paschu. Adorace Dítěte Ježíše se stává v tuto svatou noc adorací eucharistickou.“⁶³

⁶⁰ WILHELMA, B. *Svatý František Serafínský*, s. 140-141.

⁶¹ Srov. *Tamtéž*, s. 121.

⁶² LAZZARI DE. F. *Eucharistický život svaté Kláry*, s. 37.

⁶³ *Tamtéž*, s. 37.

4. ZNEUŽITÍ NAŠI ŘEČI O KRISTOVÝCH RANÁCH

Ježíšovy Rány jsou plné milosti, září svou láskou a čistotou celému světu! Již svatý Pavel říká: „*Já však se zanic nechci chlubit ničím, leč křížem našeho Pána Ježíše Krista, jímž je pro mne svět ukřižován a já pro svět.*“ (Gal 6,14) Zvláště v dnešních časech je nutné a potřebné, abychom se chlubili Ježíšovým utrpením z lásky, jeho Ranami lásky, neboť nyní jsou oslavené a uzdravují každé lidské srdce...

4. 1 Trpět z lásky

„Já mám tak těžký život!“ Ozvalo se najednou z koutu místnosti, ve které sestry seděly. A už slyšely také tichý pláč... Jedna z nich se zvedla a přispěchala uplakané paní na pomoc. Brzy však z jejího vyprávění pochopila, že nemůže dělat nic, neboť každá rada zde byla marná. Paní neustále opakovala o svém utrpení, které nemá východiska. Mluvila něco v tom smyslu, že přece ona je ten obětní beránek, který je Bohem vyvolený a proto musí takto nelidsky trpět.

V našem příběhu zmíněna uplakaná paní možná vůbec netušila, jakou „reklamu“ Kristu a církvi právě v této chvíli dělá. Bylo štěstí, že se jí ujala sestra, která celou situaci dokázala správně vyhodnotit a nikomu neublížit. Toto chování neukazuje na velikost Boží lásky, odpuštění a milosrdenství vůči člověku. Jistě se nedá říct, že právě takové jednání je správným postojem křesťana. Nestací mluvit o bolesti, a myslet si, že to je ono, vždyť správný křesťan musí trpět. Je to spíš pohled na naše sobectví, sebestřednost a zahleděnost na své vlastní já. Vždyť: „*Jestliže jsme spolu s Kristem zemřeli, věříme, že spolu s ním budeme také žít.*“ (Řím 6,8). Jeho oslavené Rány jsou důvodem k radosti a nezměrné vděčnosti vůči němu, jsou důkazem pro každého člověka. Ježíš, který zemřel, ale i z mrtvých vstal, přichází oslavený, přichází jako Vítěz a přináší naději a plnost svobody v Bohu:

„Tato nová svoboda, tj. vědomí nové, darované podstaty [...] se projevila především v celkovém až celoživotním zapření, od velkého množství starověkých mnichů počínaje sv. Františkem z Assisi a celou řadou členů novověkých institutů zasvěceného života a náboženských hnutí konče – tedy těch, kdo z lásky ke Kristu všechno opustili, aby ostatním lidem přinesli víru a Kristovu lásku, aby pomohli těm, kdo trpí na těle i na duši. Zde se nová ‚podstata‘ osvědčila skutečně jako ‚podstata‘, protože z naděje těch, kterých se dotkl Kristus, vytryskla naděje pro ostatní, kteří žili ve tmě a beznaději. Ukázalo se, že tento nový život má

opravdu ‚podstatu‘, jenž probouzí a dává život. Prostřednictvím celé řady jednotlivců, které máme před očima, a jejich činů a celého jejich života získáváme ‚důkaz‘ o tom, že budoucnost či Kristův příslib není skutečností jen očekávanou, ale opravdu přítomnou: On je opravdu ‚filozof‘ a ‚pastýř‘, který nám ukazuje, co je život a kde je jeho opravdové místo.“⁶⁴

Ti, kteří následují Krista celým srdcem, vždycky trpěli a trpět budou. Obětují Ježíši z lásky celé své životy, v plnosti následují Krista: „*Byl trápen a pokořil se, ústa neotevřel; jako beránek vedený na porážku, jako ovce před stříhači zůstal němý, ústa neotevřel.*“ (Iz 53,7) Čím větší je jejich utrpení, tím více se noří do Ježíšova Srdce a meditují utrpení svého Mistra a Pána:

„Spiritualita církve se napájí soucitem nad zmučenou hlavou Kristovou, nad potupenou tváří, nad krví, jež se řine z ran, hlavně z otevřeného boku. Stigmata assiského světce ukazovala světu, kam až lze vystoupit v láskyplném soucítění s Beránkem Božím, jak hluboký může být ponor věřící duše při meditaci o lásce ukřižovaného.“⁶⁵

Svatí spolu se svatým Pavlem radostně volají: „*Ale my kážeme Krista ukřižovaného. Pro Židy je to kámen úrazu, pro ostatní bláznovství, ale pro povolání, jak pro Židy, tak pro Řeky, je Kristus Boží moc a Boží moudrost. Neboť bláznovství Boží je moudřejší než lidé a slabost Boží je silnější než lidé.*“ (1Kor 1,23-25)

Příklad života Africké dívky Giuseppiny Bakhity, prohlášené Janem Pavlem II za svatou, nám může pomoci pochopit a ukázat směr pro utrpení z lásky. Vždyť my sloužíme Pánu, který nás miluje:

„Jako devítileté děvčátko byla odchycena překupníky s otroky, kteří ji do krve zbili, načež byla pětkrát prodána na súdánských tržištích. Naposledy se jako otrokyně dostala do služeb matky a manželky jednoho generála, kde byla dennodenně až do krve bičována; do konce života jí zůstalo na těle 144 jizev. [...] Po několika úděsných majitelích, kterým až dosud Bakhita patřila, nyní poznala zcela jiného ‚pána‘ [...] totiž živého Boha, Boha Ježíše Krista. Ve svém životě poznala pány, kteří ji přezírali a týrali ji nebo ji – v tom nejlepším případě – považovali za užitečnou otrokyni. Nyní se dozvěděla o ‚pánu‘, který všechny majitele převyšuje, že je Pánem všech pánů a je to velmi dobrý Pán, zosobněná добрota. Zakusila, že tento Pán zná i ji, stvořil ji a opravdu ji miluje. [...] On ji znal, miloval a očekával. Navíc se tento Pán sám nechal zbít a nyní ji očekává ‚na pravici Boha Otce‘.“⁶⁶

⁶⁴ BENEDIKT XVI. *Spe salvi*, s. 16-17.

⁶⁵ ŠITAL, F. Kult Srdce Ježíšova u sv. Bonaventury, učitele církve. In KOLEKTIV AUTORŮ. *Božské Srdce. Teologická reflexe*, s. 166-167.

⁶⁶ BENEDIKT XVI. *Spe salvi*, s. 9.

4. 2 Jeho Rány nás uzdravily

Kolik lidí dnes hledá opravdové štěstí, pokoj, radost a smysl života. Jak závažné je to, jakým způsobem jim Krista představíme. Nikdy se nemůžeme vyhnout podstatě naší víry:

„Neboť Bůh tak miloval svět, že dal svého jediného Syna, aby žádný, kdo v něho věří, nezahynul, ale měl život věčný. Vždyť Bůh neposlal svého Syna na svět, aby svět soudil, ale aby skrze něj byl svět spasen.“ (Jn 3,16n)

Jistě je lepší začít mluvit o tom, co křesťanstvím člověk dostává než to, co díky němu ztrácí. Ale víme my sami, co vlastně máme v Ježíšových Ranách, v jeho utrpení?

„Ještě jedna věc ti překáže. Když rozjímáš o *událostech* při mém utrpení, nedbáš, abys uvažoval s pomocí víry o *příčinách*, které k němu vedly. Snažíš se nazírat nekonečnou dobrotu, s jakou mě můj Otec dal světu? (*Jan 3,16*) Usiluješ s vytrvalostí pochopit bezměrnou lásku, pokoru, starostlivost, s jakou jsem se vydal na bolestnou cestu? Dotkly se tě doopravdy mé city pokory? Můj apoštol Pavel, osvícený mou milostí, v ní viděl souhrn celého utrpení: ‚Sám sebe se zřekl..., ponížil se‘ (*Flp 2,7-8*). Podobný pohled ti naneštěstí chybí. Navíc nedokážeš vniknout do vnitřních stavů, které mě oživovaly v různých epizodách mého utrpení. Zeje tu propast. Jakou útěchou by bylo pro mé Srdce, kdyby se lidé snažili probádat ji o to pečlivěji, oč víc by si uvědomovali svou neschopnost poznat ji až do dna. Ale oni se snaží nadzvednout sotva okraj závoje. Kniha mého utrpení je pro ně knihou téměř zavřenou. Zatímco se můj učedník Pavel chlubil, že nezná nic než Ježíše Krista, a to ukřižovaného, oni znají všechno *kromě Krista ukřižovaného* (*1Kor 2,2*). Ještě poslední věc chybí tvým úvahám. Ty myslíš na má utrpení, jako by to byly úctyhodné vzpomínky, ale z jiných dob, zatímco se na ně máš dívat jako na přítomné a živé, jako by byly před tebou. Ony jsou skutečně živé, protože je vnuká věčná láska, jsou živé v dispozicích mého Srdce, které jsou jejich příčinou a které můj stav věčné blaženosti nezměnil; živé jsou plody, které denně dozrávají pro spásu světa a pro radost nebe; živé jsou dokonce v mém oslaveném těle, protože stále patřím na své rány a ukazují je Otci, abych se u něho za vás lépe přimlouval.“⁶⁷

Chtěli bychom zde Kristu poděkovat za jeho nekonečnou lásku a štědrost vůči každému lidskému srdci. Ježíšovy Rány jsou odpovědí na naše rány. On si je nechal udělat z lásky k nám, abychom my našli v jeho utrpení smysl toho našeho. Jeho Rány jsou oslaveny, aby mohly být oslaveny také ty naše skrze něho s ním a v něm.

⁶⁷ CORMIER, H. M. *Náležet Bohu*, s. 42-43.

„Rána Tvé pravé ruky je pohlazený střep, který se stává sametem smíru. Do druhé ruky uvnitř Rány zveš ty, kteří zchromli ve svých tužbách. V nohách, Rána dolejší, je přízeň pro mýlící se někdy poutníky. A hořejší Rána, znalá prvního hřebového doteku, zrychluje kroky naší spásy. V srdci tajemném však přečetl jsem ještě více: v kříži nad mými propastmi zaznělo Slovo vznešené.“⁶⁸

Děkujeme-li za Rány Kristu Veleknězi, nemůžeme zapomenout poděkovat té, kterou nám on sám daroval pod křížem v apoštolu Janovi za naši Matku (*srov. Jn 19,26n*). „Kromě Ježíše jen jediná osoba na světě opravdu ví, co je kříž: Maria, jeho matka. Ona s ním nesla ‚potupu kříže‘.“⁶⁹ Na to, jak hluboce je spojené a propojené poslání Nebeským Otcem připravené pro Matku a Syna poukazuje staříčkový Simeon, když v Jeruzalemském chrámě bere Dítě Ježíše do svých rukou a takto chválí Boha:

„Nyní propustíš v pokoji svého služebníka, Pane, podle svého slova, neboť mé oči viděly tvé spasení, které jsi připravil přede všemi národy – světlo, jenž bude zjevením pohanům, slávu pro tvůj lid Izrael.“ (Lk 2,29-32) Vzápětí prohlásil jeho matce: *„...i tvou vlastní duši pronikne meč...“ (Lk 2,35)*

Meč v Neposkvrněném Srdci Panny Marie a kopí v Nejsvětějším Srdci Ježíše Krista (*srov. Jn 19,34*) jsou velmi výmluvným svědectvím o naší spáse, o našem vykoupení. Jsou to Rány a zranění Čistoty a dokonalé Lásky, které přinášejí naše uzdravení, spásu, život věčný pro každého člověka.

„Milujte Pána. Vaše spoluúčast u kříže i vaše radost ze zmrtvýchvstání to dokazují. Chcete ho milovat více? Opírejte se o Marii. Nikdo nemiloval Ježíše tak, jako ona. Nikdo není více než ona schopna přivést druhé k lásce k němu.“⁷⁰

4. 3 V jeho Ranách je náš domov

Kdysi jeden starý pán vyprávěl: „Vyhořeli jsme. Nezůstalo nám vůbec nic. Byli jsme rádi, že jsme zachránili svých sedm dětí, osmé už bylo na cestě. Tehdy jsme pochopili jakou marností je všechno ze světa, jak hluboké a jedinečné je naučit se žít jen pro Krista, s ním a v něm. Ztratili jsme všechno, ale získali jsme lásku mnohých sousedů z naší vesnice, protože

⁶⁸ ALTRICHTER, M. *Vítězný domov*, s. 84.

⁶⁹ CANTALAMESSA, R. *My kážeme Krista Ukřižovaného*, s. 80-81.

⁷⁰ CORMIER, H. M. *Náležet Bohu*, s. 43.

právě v této situaci jsme poznali skutečné přátele. V beznaději této situace jsme s Boží pomocí našli skutečný, pravý domov, věčnou lásku – Ježíšovo Srdce.“

Kde všude hledají lidé svůj domov... Někteří jsou velikými vlastenci a říkají, že jejich domovem je rodná zem, ve které se narodili. Jiní zase tak vnímají svůj dům a různě ho okrašlují, aby se jim zde žilo co možná nejpříjemnějším životem. Ještě jiní pochopili, že domov není jen pár prázdných stěn, ale jde tu především o přátelství a láskyplné vztahy. Kde je pro koho žít, tam je domov. A konečně jsou ti, kteří lépe rozumí Slovům Krista: „*Lišky mají doupat a ptáci hnízda, ale Syn člověka nemá, kde by hlavu složil.*“ (Mt 8,20) Uvědomují si pomíjivost všeho stvořeného a nechtějí žít pro nic jiného než pro domov věčný, trvalý a naplňující. Tímto domovem je nebeské království, Bůh sám, Ježíšovo láskyplné Srdce, jeho Rány, skrze které září jeho věčná láska.

Často mluvíme o tom, jak známe Krista a jeho utrpení, zůstane-li však jen u naší řeči bude to velmi málo. Slova, která říkáme, musí odpovídat naším skutkům:

„*Co je platné, moji bratři, když někdo říká, že má víru a přitom nemá skutky? Může ho snad ta víra spasit? [...] Víra, není-li spojena se skutky, je sama o sobě mrtvá. Někdo však řekne: ‚Jeden má víru a druhý má skutky.‘ Tomu odpovím: Ukaž mi tu svou víru bez skutků a já ti ukážu svou víru na skutcích.*“ (Jak 2,14.17n)

Naučit se žít tak, že náš věčný, skutečný a pravý domov je v Ráně Ježíšova velekněžského Srdce. Patřit a kontempletovat toto svaté Srdce jako svůj věčný příbytek. Vidět v Ježíšově Srdci pravou tichost a pokoru a naučit se jí hluboce rozumět, předpokládá přijat do svého života Ježíšova slova a naučit se je skutečně žít: „*Vezměte na sebe mé jho a učte se ode mne, neboť jsem tichý a pokorného srdce.* (Mt 11,29) Je to přání Ježíšova Srdce, abychom žili v hluboké důvěrnosti s ním:

„Vroucího styku s Pánem Bohem jsou schopny jen duše, které se varují dobrovolných chyb. Na nich se již na světě plní blahoslavenství Páně: ‚Blahoslavení čistého srdce, neboť oni budou vidět Boha.‘ [...] Ano, stýkají se s Bohem tak důvěrně, jako by jej již nyní viděly tváří v tvář a jak přítel obcuje s přítelem. ‚Člověka čistého srdce miluje Hospodin.‘⁷¹

Odmítat důvěrnost znamená, nechávat jeho svatou Krev vytékat z jeho Srdce „jen tak“...

„Že jsme, nedokonalí, k obrazu Božímu dokonale připodobnění, odkazuje na závislost, kdy mění se nedostatek v zisk vztahu: každý jinou Osobu sám ukazuje a jinou zase hledá, ve vítězném domově Jediného Srdce.“⁷²

⁷¹ SCHMID, M. *Vrchol úcty k Srdci Ježíšovu*, s. 78.

⁷² ALTRICHTER, M. *Vítězný domov*, s. 119.

5. AKTUÁLNOST ČI DOBOVÁ ZBOŽNOST

„Co vy mi budete ještě říkat?! To všechno je přežitek... Dnešní moderní doba dává člověku křídla... Můžeme dělat, co chceme, a nikdo nám nebude poroučet!“ Tyto a jim podobné výroky slyšíme dnes často z úst mladých lidí. Nechtějí přijímat a naučit se znát ani jediného Boha. Byli by schopni přijmout a pochopit jeho láskyplné Srdce? „Jaké to vlastně je v tom Srdci, které toho tolik namiluje, a nedá vzhledem k sobě ani lásku znát?“⁷³

5. 1 Rozporuplný svět

„Dnes je svět plný rozporů, nehledá tam, pod křížem oporu, jeho já však nemá cíl, umírá pod tíhou vin. To slovo láska umírá, když člověk mu srdce své, zavírá...“ Slyšíme v kostele zpívat sbor a uvědomujeme si, že právě zde je problém dnešní doby – lidé zavírají srdce před Boží láskou. Je to Bůh, který je touží nejvš obdarovat, je to jeho svaté Srdce ze kterého stékají „potoky“ milosti a lásky a je to lidské srdce, které se uzavřelo Božímu Duchu.

„Přenesme se do naší doby. Viděli jsme již mnoho vyobrazení nových kostelů, leč sochu nebo obraz Srdce Páně tam stěží nalezneme. Kdo ztratil zájem? Budovatelé nebo lid? Platí ještě dřívější motivy? Vnitřní hodnota kultu, bohatství myšlenky, dokonalý souhlas s Písmem svatým, plodnost pro duchovní život, opora apoštolského působení? Dosud se v tom spatřoval dar Kristův církvi na překonání obtíží a svízeli. Učitelství úřad kultu naléhavě doporučoval v encyklikách, brevech a liturgických předpisech. Druhý vatikánský koncil nic na této věci nezměnil. Pius XII. řekl, že kult Srdce Ježíšova je duší apoštolátu modlitby. Dne 6. února [...] vydal apoštolské breve. [...] V něm lituje, že někde došlo k úpadku této pobožnosti a doporučuje oživení a probuzení. Brzy poté 25. května 1965 adresoval představeným institutů Srdce Ježíšova výzvu o šíření kultu mezi věřícími. [...] Poněvadž Kristus svůj dar neodvolal, ani církvev to nečiní. Bůh je věrný, nemění své plány, i když lidé jsou nevěrní. [...] Neříkejme, že to dnes lidem nevyhovuje, neodpovídá dnešní mentalitě. Jsou prvky v duchovním životě, které nepodléhají výběru, protože jsou přijatelné pro všechny. [...] Obtíž je jinde, jak všichni dobře víme. Každá náboženská hodnota, k níž se člověk blíží s podněcujícím úsměškem, se člověku předem uzavírá a stává se mu nedostupnou. Kult Ježíšova Srdce žádá jistou opravdovost a ryzost v duchovním životě. Překážkami jsou

⁷³ ALTRICHTER, M. *Vítězný domov*, s. 113.

vlažnost, skrytá pýcha, nezvládnutá vášeň. Stali jsme se správci darů Božích, nepřijali jsme je pro své pohodlí, nýbrž abychom je rozdělovali věřícímu lidu. Uctívání Srdce Ježíšova patří k těm, které mají zvláštní doporučení církve. Proto si nárokují naši zvýšenou pozornost, abychom neochuzovali svěřené duše.⁷⁴

Jak krásná a hluboká jsou tato slova... Je k nim potřeba ještě něco dodávat? Snad jen tolik, že rozporuplnost světa se přenesla také do srdcí věřících, do srdcí kněžských. Přesto, že úcta k Ježíšovu Srdci je nyní doporučena všem věřícím, je hlubokou pravdou, že žít v hlubinách Božího Srdce se stalo výsadou pro několik málo věřících, kteří vzali Ježíšovu výzvu k následování vážně (*srov. Mt 4,18-22*).

„Božské Srdce zve do plnosti našeho ‚být-člověk‘. Inkarnuje svou pozornost vůči stvoření, třebaže toto stvoření si nechce připustit, že celek je bohočlověčenství, tedy Bůh, konkrétně vstupující do ‚našeho‘ života.“⁷⁵

Kdo zachrání zoufalé lidstvo, které už visí pouze na vlásku nad propastí? Kdo osvobodí člověka z jeho vnitřní pýchy a zaslepenosti? Kdo vrátí ženě její původní hodnotu a důstojnost? Kdo jediný může z nevěstky učinit opět nevěstu krásnou a svatou a jakým způsobem? Kdo jediný je Vítěz, láskyplný člověk a zároveň Bůh sám? Milosrdný, ukřižovaný a probodený Spasitel Kristus Velekněz:

„U proroka Izaiáše čteme tato Boží slova: ‚Pýcha lidí bude sražena, ponížena zpupnost mužů, v onen den bude jedině Hospodin vyvýšen‘ (*Iz 2,17*). ‚Onen den‘ je den mesiášského dovršení, den kdy Kristus prohlásí z kříže, že ‚je dokonáno‘ (*Jn 19,30*). Zkrátka, je to tento den! A jak pokořil Bůh pýchu lidí? Tím, že jim nahnal hrůzu? Tím, že jim ukázal svou obávánihodnou velikost a moc? Že je vyhladil? Ne, pokořil je tím, že zmařil sebe: ‚Kristus Ježíš, ačkoliv má božskou přirozenost, nic nelpěl na tom, že je rovný Bohu, ale sám sebe se zřekl, vzal na sebe přirozenost služebníka a stal se jedním z lidí. Byl jako každý jiný člověk, ponížil se.‘ (*Flp 2,5-8*) [...] Ponížil sebe, ne lidi! Pokořil lidskou pýchu a ješitnost zevnitř, ne zvenčí. A jak se ponížil! [...] Jak bylo předpověděno, tak zemřel: ‚Neměl podoby ani krásy. Opovržen, opuštěn od lidí, jako ten, před nímž si lidé zakrývají tvář. My jsme ho pokládali za zabitého, od Boha ztrestaného a ztýraného.‘⁷⁶

Kdy dokážeme pochopit, že vítězí ten, kdo umírá? Ten, kdo ztrácí sám sebe, pro tento svět, aby mohl žít s Kristem věčně: „*Neboť kdo by chtěl zachránit svůj život, ten o něj přijde,*

⁷⁴ ŠITAL, F. Kult Srdce Ježíšova u sv. Bonaventury, učitele církve. In KOLEKTIV AUTORŮ. *Božské Srdce. Teologická reflexe*, s. 170-171.

⁷⁵ ALTRICHTER, M. Teologie slzy. In KOLEKTIV AUTORŮ. *Božské Srdce. Teologická reflexe*, s. 174-175.

⁷⁶ CANTALAMESSA, R. *My kážeme Krista Ukřižovaného*, s. 80.

kdo však přijde o život pro mne, zachrání jej. Jaký prospěch má člověk, který získá celý svět, ale sám sebe ztratí nebo zmaří? (Lk 9,24n)

„Abys však lépe pochopila, jak vroucně toužím být s vámi, a abys více toužila podrobit svou vůli a spojit ji se mnou, pohleď a uvaž v hloubi své duše, že jsem chtěl, aby se můj Jednorozený Syn vtělil a aby mé božství odložilo svou nesmírnou velebnost a spojilo se s vaším člověčenstvím. Abych vás tak velkým příkladem lásky a takovým důkazem nevýslovného milování povzbudil, přilákal a přivedl ke spojení vaší vůle s mou, k níž byste výhradně lnuli, chtěl jsem mimo to, aby týž milovaný Syn můj podstoupil tak hroznou a krutou smrt kříže, aby svými bolestmi sňal váš hřích. Hřích, pravím, který utvořil propast mezi mnou a vámi. [...] Mimoto jsem vám připravil stůl a nezbadatelné Svátosti jeho vlastního těla a krve, abyste z něho požívající přetvářeli se a měnili se ve mne. Tak jako chléb a víno, jež požíváte, přechází v podstatu těla, tak i vy požívající pod způsobou chleba a vína toho, jenž je se mnou jedno, měníte se duchovně ve mne samého.“⁷⁷

5. 2 Šlechtná srdce

V dějinách církve známe mnoho duší, které se toužily plně sjednotit s Kristem. Žily tak, aby jejich srdce bylo jedno s Kristovým Srdcem. Pán Ježíš jim jejich věrnost odplatil mnohonásobně, někdy jim dokonce daroval své svaté Rány:

„Tyto jevy, které byly nejokázalejší stránkou naší světice, byly příčinou toho, že byla známa i za zdmi kláštera, ale také jí přinesly mnoho soužení a ponižování. Nejviditelnějšími somatickými projevy jejího intenzivního vnitřního prožívání byly: trnová koruna, která jí rozdírala hlavu, rána v srdci a stigmata. Uvádějí se i jiné jevy související s účastí na Kristově Umučení: krvavý pot, stopy po bičování, otisk tíhy kříže na rameni, ukřižování, agónie. Ke všem těmto úkazům docházelo v přítomnosti sester, zpovědníků a diecézního biskupa, kteří byli bezprostředními svědky. [...] Dokázat přímou a poctivou sestru Veroniku bylo celkem snadné, tím se také vyloučil jakýkoliv úmyslný podvod. Ale jedna pochybnost zůstávala: bylo to všechno zázračné Boží dílo, anebo spletenec ďábelských lstí? Proto musela stigmatizovaná světice podstoupit pokořující zkoušku exorcismů, které na žádost několika sester, jež ji považovaly za *posedlou d'áblem*, vykonal jeden mimořádný zpovědník, dominikán.“⁷⁸

Jak je patrné z textu mimořádná obdarování a milosti jsou vždy spojeny s někdy až velmi pokořujícím utrpením. Sám nebeský Ženich na svou vyvolenou nevěstu dopouští tyto

⁷⁷ KATEŘINA SIENSKÁ. *Krátká rozmluva o získání pravé dokonalosti*, s. 12-13.

⁷⁸ IRIARTE, L. *Svatá Veronika Giuliani. Závrať z Boží lásky*, s. 55-56.

zkoušky, aby duši třibil v pokoře. Neboť nejen mimořádné dary a milosti prošlapávají cestu do nebe, ty jsou nezasloužené a Bůh je daruje, komu on sám chce, ale ctnosti, život víry, naděje a lásky, řekli bychom život „tvrdé dřiny“ na sobě samém, klestí jistou cestu do nebeského království. Toto můžeme vidět v životě Floridy Cevoli, následovnice svaté Veroniky Giuliani:

„Pro duchovní výstup existuje normální mystická cesta vedoucí působením Boží milosti a darů Ducha Svatého až na vrchol proměňujícího sjednocení. Ta je součástí obecného povolání k dokonalosti lásky; vedle ní je tu také, třebaže ve vedlejší a poněkud charizmatické formě, složka mimořádných darů, jež jsou ve větší či menší míře udělovány každému z vyvolených podle jedinečného Božího plánu. Sestra Florida byla Bohem obdařena početnými projevy, ačkoli ne s takovou spektakulárností a rozličností jako její magistra Veronika. [...] Vše, co se nedalo převést ve dvojici trpět-milovat, bylo pro ni zcela vedlejší, nebo lépe řečeno v protikladu s její vroucí touhou milovat Boha dokonale. Podívejme se, jak to popisuje svědkyně, její jmenovkyně. [...] Pro své malé sebecenění a hlubokou pokoru se dokonce zřekla svého jména, aby ho dala tomu... stvoření: Dost! Už víc neřeknu. S jistotou věřím, že nejcennější a nejkrásnější na této Boží služebnici a jejím životě je to, co je ukryto a zahaleno její hlubokou pokorou. Jednou jsem se dozvěděla, že řekla, že si více než samotných darů váží toho, že je mohla skrýt.“⁷⁹

Úcta k Ježíšovu probodenému Srdci je vřele doporučena v celé církvi, jak jsme mohli číst výše. Tedy to, co byla dříve výsada jen pro některá srdce, je dnes nabídnuto každému. Bůh každou duši bez rozdílu touží vést hlouběji a hlouběji do svých svatých Ran. „*Budou vzhlížet ke mně, kterého probodli*“ (Zach 12,10) Dnes je každému otevřená možnost přijat Ježíšovy Rány za své vlastní spolu s těmi, kteří neváhali a už to učinili. Ovoce jejich života je patrné v tom, že se vydávají až do krajnosti z lásky ke Kristu pro své bližní, protože pochopili, že Ježíšův návod ke svatému životu je stále platný: „*Miluj Hospodina, Boha svého, celým svým srdcem, celou svou duší a celou svou myslí. To je největší a první přikázání. Druhé je podobné: Miluj svého bližního jako sám sebe.*“ (Mt 22,37-39) Jediným domovem těchto srdcí je úkryt v Ráně Ježíšova Srdce. Umírají, aby ti, kteří jsou v jejich blízkosti, mohli žít...

⁷⁹ IRIARTE, L. *Florida Cevoli. Následovnice sv. Veroniky Giuliani*, s. 112.

6. SVĚDECTVÍ KNĚŽÍ A JEJICH PRAXE DUCHOVNÍHO ŽIVOTA VZHLEDEM K ÚCTĚ JEŽÍŠOVÝCH RAN

„Pán Ježíš říká: *„A já, až budu vyvýšen ze země, přitáhnu všechny k sobě.“* (Jn 12,32) Evangelista komentuje: *„To řekl, aby naznačil, jako smrtí zemře.“* (Jn 12,33) Ježíšovy svaté Rány jsou jediným magnetem pro každého kněze, ale také pro každou duši, která ho chce plně následovat. Ztratíme-li ze zřetele jediný hodný důvod následování, ztrácíme ten nejhlubší smysl našeho kněžství jak služebného tak všeobecného: my sami se máme stávat obětí. Měli bychom očekávat smrt hodnou našeho Mistra. „Ve službě Bohu tedy musíme být velkodušní a neohrožení, abychom rostli v dokonalosti a abychom byli s to vykonat užitečná díla.“⁸⁰ Když kněz není svatým knězem, jeho kněžství nestojí za nic!

Jak hluboké jsou myšlenky kněze, který se snaží žít upřímným, poctivým a svatým životem a nemůže nekonstatovat, že si bohužel často připadá jako „sám voják v poli“.

„Všechny kostely a chrámy uchovávají ostatky svatých, rostou z hrobů mučedníků, řečeno nadneseně, avšak mnohdy doslovně. [...] V prvních křesťanských dobách to byla setkání zemřelých a živých pronásledovaných věřících.“⁸¹

6. 1 Umírám z lásky

Přišel velký pátek, den ticha, postu a modlitby. Pan farář měl slavit první velikonoce na svém novém místě. Dosud měl farnosti na vesnicích a tak očekával, jak budou tento den prožívat lidé z města. Protože měl svou osobní zkušenost s trošku neobvyklým uctíváním svatého kříže, byl mu bližší a milejší než běžný způsob, rozhodl se pro něj i ve svém nynějším působišti. Když farníci přicházeli do kostela, čekal nebo vítal je k jejich překvapení téměř ve dveřích postavený veliký kříž s ukřižovaným Kristem a po každé straně hořela zapálená svíce. Reakce farníků byly různé. Někteří poklekli, a zůstali chvíli v tichu, jiní se velmi podivili a ukřižovaného Krista prostě obešli, ještě jiní vstoupili do kostela jako obvykle a sedli si na své místo. Když přišla vlastní část: uctívání svatého kříže, pan farář tento kříž přinesl za zpěvu: „Světlo Kristovo“ dopředu a následně udělal adoraci ukřižovaného Krista. Každý tak měl možnost ponořit se do Ježíšova utrpení i do jeho svatých Ran po celý průběh této části.

⁸⁰ LALLEMANT, L. *Spiritualita srdce. Duchovní učení*, s. 146.

⁸¹ JEMELKA, J. Slavnost všech svatých – na hrobech mučedníků. In KOLEKTIV AUTORŮ. *Studijní texty ze spirituální teologie III. Naši nebeští přátelé*, s. 70.

Reakce farníků však byly opět různé. Některým se tato úcta velmi líbila a pomohla jim soustředit se na Ježíšovo utrpení po celou dobu. Jiným však chyběla možnost jakoby osobního setkání se Spasitelem světa, ta chvíle osobního klanění a možná i úcty políbením jeho svatých Ran.

Velký pátek je dnem, který asi nejvíce „vyzývá“, „volá“ a přímo „ukazuje“ na Ježíšovy nejsvětější Rány, „vede“ k jejich uctění. Je to den vděčnosti celého lidstva jedinému Vykupiteli světa Ježíši Kristu a nezměrné lásce nebeského Otce:

„Bylo zapotřebí přinést takovou oběť, která by nás usmířila se svrchovaným Otcem a která by nás posvětila. [...] Bylo nezbytné přinést oběť, která by byla schopná nás očistit – mělo vlastně jít o oběť čistou – a bylo nutné, aby se objevil kněz, jenž by byl obmytý od nepravostí a prostý hříchu. [...] Bylo nevyhnutelné, aby nám milost svobody a vzkříšení nebyla jen prostě udělena, ale aby se za ni též někdo zaručil.“⁸²

Téměř každý člověk si přeje dobrou smrt a hlavně aby hodně netrpěl. Je to pochopitelné vzhledem k naší přirozenosti, která se brání bolesti a umírání. Je však jisté, že větší úcta a vědomost, též správné pochopení Ježíšových Ran by mnohé osvobodilo od těchto a jim podobných obav a strachu. Jistě by se s větším pokojem v srdci učili přijímat a plnit Boží vůli. Kristus neváhá a na důkaz lásky nechává své tělo označit množstvím Ran. Ani mnohé děti neváhaly v bolestech umírat z lásky:

„Denise opakuje přerušovaným dechem: ‚Můj malý Ježíši, miluji Tě!‘ Poté, jakoby nedostatečně vyjádřila velikost své lásky, se zvedne, sebere všechny své mizející síly a zvolá: ‚...velice!‘ V tom řekne pan farář, který je dojat k slzám: ‚Tak teď chci přinést tvého malého Ježíše. Chceš, Denise?‘ Vydechne s radostí: ‚Ano.‘ Naposled přijímá Svaté přijímání, půlku Svaté hostie. V úterý večer se pan farář před ní znovu modlí: ‚Můj malý Ježíši, miluji Tě.‘ Denise sedí. Je na konci svých sil a nemůže odpovídat. Hned jedním dechem doplní: ‚Velice!‘ Tatínek jí podává kříž, aby ho políbila. Ještě ho vezme do pravé ruky... Její oči se zavírají.“⁸³

6. 2 Kněz druhý Kristus

Celý život Krista Velekněze, od jeho početí až po přebolestnou smrt na kříži, je vykupitelským dílem Bohočlověka pro naši spásu. Veškerá Ježíšova činnost je obětí – každý probodený úd jednotlivě může znázorňovat jeho konkrétní činnost. Poslední slova na kříži:

⁸² SPITERIS, Y. *Řehoř Palama (1296-1359): milost a zkušenost*, s. 253.

⁸³ ZELENKOVÁ, J. *Boží děti. Životopisy dětí, mladých lidí, kteří zasvětili svůj život Bohu*, s. 50.

„Dokonáno jest“ (Jn 19,30) a „Otče, do tvých rukou odevzdávám svého ducha“ (Lk 23,46) jsou neklamným důkazem jeho poslušnosti vůči Otcově vůli. Kristus je ve svých pěti Ranách celopal, on sám je úplnou, jedinou obětí. Těchto pět Ran takto rozmístěných po všech vnějších údech těla znázorňují úplnost. Nezbyvá z něj ani kousíček, který není obětován. Nezůstává z něj vůbec nic, co by nebylo obětí...

Je vnímáno samotnými kněžími, že evidentní úpadek jejich duchovního života, je přímým směrem k neochotě k oběti. Stejně, jako se stává Ježíšova oběť magnetem, pro kněze ochotného a připraveného trpět, tak kněze, který vnímá nechut' vůči trápení a těžkostem, Kristův kříž spíše odpuzuje. Jistěže s ochotou k oběti se nerodí žádný člověk ani kněz. Tak jako celý život máme k tomu, abychom dorostli k lásce, dorůstáme i k oběti. Bez oběti není skutečné a pravé lásky. Otcovskému a mateřskému srdci bude tato skutečnost bližší, než mladému člověku nebo dítěti, neboť už mají jisté životní zkušenosti. Novokněz se cestě ke svatosti svého kněžství začíná teprve učit na rozdíl od kněze staršího, který již může mít kus této cesty za sebou.

„Kněz žije ze slova, které vychází z Božích úst, [...] je služebníkem tohoto slova [...] a je jeho zvěstovatelem v Pánově obci. To všechno však je možné a plodné, jen je-li kněz mužem modlitby. Nikdo nepopírá, že modlitba je v životě kněze podstatná a důležitá. Ale ve skutečnosti musíme konstatovat – a sami kněží to osobně přiznávají – že často není modlitba prioritou v kněžském životě a že se vždycky nekoná formou opravdu křesťanskou.“⁸⁴

Svatá Terezie z Ávily dokonce říkala, že „...duše, která se oddala modlitbě s pevným rozhodnutím ji nezanechat, ušla již polovinu své cesty.“⁸⁵ Jak důležitá je modlitba! Kněz, který se snaží dělat všechno z lásky pro Krista, podobně jak Kristus všechno z lásky pro svého nebeského Otce, najde ve všem tom, co prožívá nejen smysl, ale i příležitost k oběti a takto, přijímající všechno z lásky, doplňuje to „...co zbývá do míry utrpení Kristových“ (Kol 1,24) Apoštol říká, že se z toho raduje a svá utrpení přináší za Kristovo tělo, tj. za církve (srov. Kol 1,24).

„Došlo to tak daleko, že znejistěli i mnozí vesničané, kteří na farářově cti dosud neviděli ani zrnko poskvrny, a když šel Vianney po ulici, mnozí, kteří ho jindy přátelsky zdravili, už ani nezdvihli čepici na pozdrav. Doma kněz nacházel hanebné dopisy a na dveře mu připevňovali lístky s pomlouvačnými nápisy. ‚Musíte s tím něco dělat, pane faráři!‘ řekl starý Mandy a zakroutil hlavou. ‚Ti, kdo vás doopravdy znají, těm nesmyslům samozřejmě ani za mák nevěří, ale mnozí neví, co si o tom mají myslet, když mlčíte. Braňte se přece proti

⁸⁴ BIANCHI, E. *Kněžím*, s. 29.

⁸⁵ LALLEMANT, L. *Spiritualita srdce. Duchovní učení*, s. 147.

těm nactiutrhačům z kazatelny, dejte ty tlučhuby za všechny ty pomluvy k soudu! Jakmile pár největších křiklounů zavřou, budete mít klid.“ „Ale ne,“ vrtěl hlavou farář. „Nebudu se bránit. Nikoho nepoženu k soudu. Vidím, že přijde hodina, kdy mě z vesnice vyženou s klacky. Biskup se zmýlí, odejme mi všechny pravomoci a zavřou mě do vězení, kde budu moci oplakávat svůj bídný život.“ „No, a co pak?“ otázal se starosta. „Proti tomu se nechcete bránit?“ „Jak se můžu bránit kříži, který mi Bůh klade na ramena?“ usmál se kněz. „Ne, já se nebráním. Já ten kříž velebím. V kříži je pokoj. Veškerá naše bída pochází z toho, že nemáme rádi kříž.“ „Ubohý pane faráři! Vy musíte strašně trpět!“ uklouzlo tomu dobrému muži. „Ano, trpím tak, jak jsem ještě nikdy netrpěl. [...] Příteli, je pravda, že trpím až do hloubi duše, ale zároveň se z toho utrpení raduji, protože teď vím, že mě Bůh nezavrhl, neboť mi dal milost, abych mohl nést kříž jeho poníženého a hanobeného Syna.“⁸⁶

Kněz, který najde v neustálém denním zraňování svého srdce Ježíšovy Rány je proměněn, a jeho rány jsou spolu s Kristem oslavené!

⁸⁶ HÜNERMANN, W. *Farář Arský*, s. 151-152.

7. VYHODNOCENÍ NĚKOLIKA MODLITEB K JEŽÍŠOVÝM RANÁM

Úcta ke Kristu Veleknězi i k jeho nejsvětějším Ranám stále trvá. Žije často v srdcích jakoby těch posledních, „nenápadných“ kněží i laiků, kteří v pokoře a skromnosti, v Duchu svého Učitele prožívají hlubokou důvěrnost s Pánem: „Když je srdce plné lásky a uctívání, Bůh je v něm.“⁸⁷ Také oni, tak, jak tomu bylo dříve, tvoří ve svých srdcích, často možná aniž by to věděli nové, spontánní modlitby, které se rodí z jejich upřímného vztahu k Bohu, kterého milují.

„Za skutečnou modlitbu je především považována *modlitba srdce*, která prochází skrz úkony modlitby, až se nakonec stává *stavem* [...] stálého rozpoložení, nasměrování člověka k Bohu.“⁸⁸

Když sv. Gertruda rozjímalala o utrpení jediné Lásky svého srdce, planula k němu převelikou láskou. On, ukřižovaný, probodený a mrtvý Spasitel jí byl tak blízký, že ho objímala celým svým srdcem. Velebí Ránu, kterou se na kříži Ježíšova nekonečná láska otevřela a doslova ukázala věčně milující Srdce! Snad ani dva nesmírně zamilovaní mladí lidé si nejsou schopni dát svým srdcem a svými ústy tolik něžných doteků, jak toho byla schopna její čistá duše. To, co dnes nazýváme její modlitbou, mohou být výkřiky lásky jejího zamilovaného srdce:

„Dobrotivý Pelikáne, Pane Ježíši Kriste, ty jsi nás nehodné svou předrahou Krví očistil ode všech hříchů; děkujeme ti za svatou a sladkou Ránu, kterou tvá nekonečná láska otevřela na kříži tvůj nejsvětější bok a pronikla tvé Božské Srdce. Velebená buď svatá Rána a předrahá Krev a voda, která z ní vyprýštila, aby smyla všechny naše hříchy. Dobrotivý Ježíši, obmyj tím svatým proudem i mne, bídnou hříšnici, posilni a občerstvi mě svou předrahou krví. Až se budu loučit s tímto světem, dopřej mi aspoň krůpěj z ní. Nejmilejší Ježíši, pro tvé probodené Srdce tě prosím pronikni i mé ubohé srdce šípem lásky, aby nemohlo pojmout již nic pozemského, nýbrž aby bylo zcela naplněno tvou silnou láskou. Amen.“⁸⁹

Svatý Klement Maria Hofbauer prosí o tichost a pokoru srdce (*srov. Mt 11,29*), vnímá tuto Ježíšovu výzvu jako velmi důležitou a plně aktuální pro svůj život. Jako Kristův kněz touží po tom, aby jeho srdce bylo co možno nejpodobnější Srdci Krista Velekněze. Zároveň

⁸⁷ GORAIONOFF, I. *Serafím Sarovský. Život a duchovní moudrost*, s. 36.

⁸⁸ FARRUGIA, E. G. *Encyklopedický slovník křesťanského Východu*, s. 598.

⁸⁹ SCHMID, M. *Modleme se! Vrchol úcty k Srdci Ježíšovu*, s. 147.

vnímá odpovědnost za sobě svěřené duše, proto součástí jeho osobní modlitby je také prosba za hříšníky:

„Ježíši, Tvé nejlaskavější Srdce neodmítá ani největšího hříšníka, když se obrátí. Proto tě prosím, dej mně a všem kajícím hříšníkům srdce podobné Srdci tvému, totiž srdce pokorné, které miluje život skrytý i uprostřed časné cti, srdce tiché, které snášelo rádo potupu a nechce se mstít, srdce trpělivé, které se dovede vpravit i do nejtrapnějších poměrů; srdce pokojné, které s bližním i se sebou samým žije v míru; srdce nezištné, spokojené s tím, co má. Dej mi srdce, které miluje modlitbu; srdce, které touží jen po tom, aby Bůh byl ode všech tvorů poznáván a milován; srdce, které se rmoutí jen nad hříchem a nemá jiného přání, než aby podporovalo čest Boží a spásu bližního. Dej mi srdce čisté, které ve všem hledá Boha a jediné jemu se chce líbit; srdce vděčné, které se ničeho neleká, nýbrž všechna protivenství snáší z lásky k Bohu; srdce štědré k chudině a útrpné k duším v očištění. Dej mi srdce vyrovnané, jehož radost i smutek, náklonnosti a odpory, vůbec všechna hnutí se řídí vůlí Boží. Amen.⁹⁰

I když se tato modlitba přímo nezmiňuje o svatých Ranách, bylo to Ježíšovo Srdce, které tolik trpělo ve svém pozemském životě. Kristův kněz prosí o tuto milost: Pane dej, abych nechal své srdce zraňovat, daruj mi srdce vděčné, které se ničeho neleká a snáší všechna protivenství z lásky k tobě, podle Boží vůle.

„Zapřísahám tě, nejsladší Pane Ježíši Kriste, aby tvé utrpení mi bylo nebeskou posilou, která mě chrání, opatruje a hájí. Tvé Rány mi buďte pokrmem a nápojem, aby mě živily, sytily a občerstvovaly. Tvá Krev smyj všechny mé hříchy. Tvá smrt ať je mi věčnou slávou, posilou, radostí, uzdravením a uklidněním srdce. Jenž jsi živ a kraluješ na věky věků. Amen.“⁹¹

Autor této modlitby hledá všechno, co potřebuje pro svůj život v Ježíšových Ranách. Touží se jimi živit, napájet, posilovat i občerstvovat. Touží po úplné očištění v svaté Krvi Spasitelově. Je si vědom, že potupná smrt na kříži se stala smrtí vítěznou a uzdravující, všechnu slast v sobě obsahující pro srdce člověka. On žije a kraluje na věky věků...

„Ejhle, před tváří tvou, dobrý a nejsladší Ježíši, na kolena padám a s největší vroucností své duše tě prosím a zapřísahám, abys vstúpil srdci mému živou vírou, nadějí a láskou i pravou lítostí nad hříchy, s nezloumnou vůlí je napravit, když hlubokým pohnutím a bolestí dojat o tvých pěti Ranách v hloubi duše rozjímám a na mysli uvažuji, co již prorok David o

⁹⁰ SCHMID, M. *Modleme se! Vrchol úcty k Srdci Ježíšovu*, s. 137-138.

⁹¹ *Tamtéž*, s. 146.

tobě, dobrý Ježíši, předpověděl: ‚Probodli ruce mé i nohy mé; sčítat mohu všechny kosti mé‘ (Ž 21,17).⁹²

Při pohledu na ukřižovaného Krista, prosebník medituje a rozjímá o jeho utrpení. Vědom si své slabosti a svých hříchů, touží, aby Ježíš do jeho srdce vstúpil tři božské ctnosti víru, naději a lásku, které by byly v jeho životě živé. Prosí nejen o odpuštění svých hříchů, ale také o sílu je napravit. Je to upřímná prosba, výkřik srdce, které v nevinném utrpení svého Pána vidí celou hořkost svého života a též svůj podíl na něm.

Jako poslední bychom chtěli uvést část modlitby ze Sekvence k bolestné Panně Marii. Co dodat ke Královně mučedníků, která neopouští svého Syna, když celé jeho tělo je jedinou velikou ranou a samo její Srdce je dokonale probodeno mečem bolesti (srov. Lk 2,35)...

*„Naše vina tvého Syna
týrá tobě před očima,
vidíš Krista v Krvi Ran.*

*Vidíš jeho teskné Rány
úzkost jeho umírání,
smrt, v níž zůstal strašně sám.*

*Maria má kéž ty sama,
dáš mi nést smrt Krista Pána
přijmout ránu za ranou.*

*Kéž mě jho Rány zraní
a kéž opojení dá mi
jeho kříž a jeho Krev.⁹³*

⁹² SCHMID, M. *Modleme se! Vrchol úcty k Srdci Ježíšovu*, s. 59-60.

⁹³ *Tamtéž*, s. 172-173

ZÁVĚR:

Ježíš, Kristus Velekněz, zve každého člověka, každé srdce do hlubin svého velekněžského Srdce, do hlubin svého kněžství. Jak jsme mohli vidět na příkladech mnohých, kteří tuto Boží nabídku vzali vážně, nic neztratili, naopak všechno získali podle Ježíšových slov: „*Kdo nalezne svůj život, ztratí jej; kdo ztratí svůj život pro mne, nalezne jej. (Mt 10,39)* Apoštol Pavel dodává:

„A vůbec všechno pokládám za ztrátu, neboť to, že jsem poznal Ježíše, svého Pána, je mi nade všechno. Pro něho jsem všechno ostatní odepsal a pokládám to za nic, abych získal Krista a nalezen byl v něm nikoli s vlastní spravedlností, která je ze zákona, ale s tou, která je z víry v Krista – spravedlností z Boha založenou na víře, abych poznal jej a moc jeho vzkříšení i účast na jeho utrpení. Beru na sebe podobu jeho smrti, abych tak dosáhl zmrtvýchvstání.“ (Flp 3,8-11)

Ježíšova láska, pro nás nezasloužená, jde tak daleko, že umírá nejen za své přátele, ale i za ty, kteří ho usmrcují. Když apoštol Pavel pláče nad těmi, kteří se chovají jako nepřátelé Kristova kříže (srov. Flp 3,18), hned dodává: „*Bratři, napodobujte mně. Hledte na ty, kdo žijí podle našeho příkladu.*“ (Fip 3,17) Do Rány lásky Ježíšova Srdce smějí vstoupit jen ti, kteří se pokorně snaží o pravdivost a upřímnost svého života.

Žít plnost milosti kněžství, která byla každému Božímu dítěti svěřena při svátosti křtu, znamená především milovat bližní bez přetvářky, zamilovat si dobro a mít v ošklivosti zlo (srov. Řím 12,9-12). Plnit ve svém životě službu, která mi byla Bohem svěřena (srov. Řím 12,6-8)

„Z naděje se radujete, v soužení buďte trpěliví, v modlitbách vytrvalí. Sdílejte se s bratřími v jejich nouzi, ochotně poskytněte pohostinství. Svolávejte dobro na ty, kteří vás pronásledují, dobro, a ne zlo. Radujte se s radujícími, plačte s plačícími. Mějte porozumění jeden pro druhého. Nesmýšlejte vysoko, ale věnujte se všedním službám. Nespolehejte na svou vlastní chytrost. Nikomu neodplácejte zlým za zlé. Vůči všem mějte na mysli jen dobré. Je-li možno, pokud to záleží na vás, žijte se všemi v pokoji.“ (Řím 12,12-18)

Je přání nebeského Pána a Mistra, aby náš osobní život byl co možno nejvíce podobný jemu. On to od nás očekává. Podle jeho slov se máme stát světlem světa a solí země. Světlo se nerozsvěcí proto, aby se stavělo pod nádobu, a sůl nesmí ztratit chuť, neboť potom už nemá být čím osolena (srov. Mt 5,13-16). „*Tak ať svítí vaše světlo před lidmi, aby viděli vaše dobré skutky a vzdali slávu vašemu Otci v nebesích.*“ (Mt 5,16)

Chci být zajedno s těmi, kterým hloubka Kristova velekněžství i jeho velekněžského Srdce přinese rozhodnutí vydat se na cestu spásy a touhu srdce stávat se mu stále více podobnými. Chtějme následovat jeho milující láskyplné Srdce, nechat se jím milovat víc a dovolit mu, aby on mohl milovat všechny a všechno stvoření skrze naše srdce.

„Vybízím vás, bratři, pro Boží milosrdenství, abyste sami sebe přinášeli jako živou, svatou, Bohu milou oběť; to ať je vaše pravá bohoslužba. A nepřizpůsobujte se již tomuto věku.“ (Řím 12, 1-2)

ANOTACE

Příjmení a jméno autora: Klosová Lenka

Instituce: Cyrilometodějská fakulta

Univerzity Palackého v Olomouci

Katedra pastorální a spirituální teologie

Název práce: Kristovo kněžství a pět nejsvětějších Ran.

Souvislosti z duchovního života

Vedoucí práce: Doc. Dr. Michal Altrichter, Th.D.

Počet stran: 66

Počet příloh: 0

Rok obhajoby: 2012

Klíčová slova: Velekněz, kněz, všeobecné a služebné kněžství, Ježíšovy nejsvětější Rány, Ježíšovo Nejsvětější Srdce, modlitba, duchovní život, duchovní praxe, duchovní zkušenost.

Diplomová práce vypráví o Ježíši Kristu, věčném Veleknězi, o jeho milostiplných Ranách a o lásce Jeho Nejsvětějšího Srdce ke každému člověku. Po krátkém představení dětství a života Krista Velekněze tak, jak nám o tom sdělili evangelisté, následuje vyzvednutí několika světeckých osobností, v jejichž životě se věrně odráží Kristovo kněžství ať už všeobecné nebo služebné.

Nejvíce pozornosti věnujeme jedinečnosti Kristova kněžství, které v podstatě vychází z jeho oběti pro nás a pro naši spásu. Jeho nejsvětější Rány, zvláště Rána jeho Nejsvětějšího Srdce jsou lékem, úkrytem i domovem pro naše často zraněná srdce. Ježíšova smrt na kříži je naším vítězstvím, také proto je aktuálnost této úcty stále platná, jak dále sdělujeme ve své práci. Na následujících stránkách se dotýkáme svědectví několika kněží vzhledem k úctě k Ježíšovým Ranám a vyhodnotíme několik modliteb této úcty.

V práci chceme poukázat především na to, jak důležité je pro každého křesťana rozvíjet ve svém životě milost všeobecného kněžství, v životě kněží potom kněžství služebného a hledat svůj jediný skutečný a trvalý domov v nejsvětější Ráně Ježíšova velekněžského Srdce. Chceme být zajedno s těmi, kterým hloubka Kristova kněžství i jeho

velekněžského Srdce přinese rozhodnutí vydat se na cestu spásy a touhu srdce stávat se mu stále více podobnými.

SUMMARY

Author's name and surname: Lenka Klosová

Institution: Constantin and Methodius Faculty, Palacký University in Olomouc,

Department of pastoral and spiritual theology

Thesis title: Christ's priesthood and five most holy wounds. Contexts in spiritual life.

Thesis supervisor: Doc. Dr. Michal Altrichter, Th. D.

Number of pages: 66

Number of attachments: 0

Thesis defence: 2012

Key words: high priest, priest, general and serving priesthood, Jesus's most holy wounds, Jesus's most holy Heart, prayer, spiritual life, spiritual practice, spiritual experience.

The thesis concerns with Jesus Christ, the eternal high priest, with his wounds full of grace and with the love of his most holy Heart towards every person. After brief summary of Christ the high priest's childhood and life based on Evangelists we emphasize representative personalities of the saints, in whose lives Christ's priesthood, both general and serving, is reflected faithfully.

We concentrate the biggest attention to the uniqueness of Christ's priesthood which proceeds from his sacrifice for us and our salvation. His most holy wounds, especially the wound of Heart, are remedy, shelter and home for all our harms. Christ's death on the Cross is our victory and that is why the currency of this reverence is still alive. We also mention testimonies of representative priests covering Jesus's Wounds' reverence and assess some prayers of such reverence.

The thesis' main indication is that it is extremely important for each Christian to develop throughout life general priesthood, priests serving priesthood then, and to seek real and eternal home in Jesus's most holy wound of his holy priest's Heart. We would like to be of one mind with those, who get inspired by the depth of Christ's priesthood and his high priest Heart and decide to follow the path of salvation and develop the spiritual need to become akin to Him.

BIBLIOGRAFIE:

PÍSMO SVATÉ A CÍRKEVNÍ DOKUMENTY:

EKUMENICKÝ PŘEKLAD. *Bible. Písmo svaté Starého a Nového zákona.*

6. Přepřac. vyd. Vyjala česká biblická společnost, 1995. ISBN 80-85810-08-5, s. 296.

BENEDIKT XVI. *Deus caritas est.* 1. Vyd. Praha: Paulínky, 2006. ISBN 80-86949-03-6.

BENEDIKT XVI. *Spe salvi.* 1. Vyd. Praha: Paulínky, 2008. ISBN 978-80-86949-41-3.

KATECHISMUS KATOLICKÉ CÍRKVE. 1. Vyd. Praha: Zvon, 1995. ISBN 80-7113-132-6.

JAN PAVEL II. *Redemptor hominis.* 1. Vyd. Praha: Zvon, 1996. ISBN 80-7113-178-4.

SLOVNÍKY:

FIORES, S – GOFFI, T. (Editoři). *Slovník spirituality.* Kostelní Vydří:

Karmelitánské nakladatelství, 1999. ISBN 80-7192-338-9.

FARRUGIA, E. G. *Encyklopedický slovník křesťanského Východu.* 1. Vyd. Olomouc:

Refugium Velehrad-Roma, 2010. ISBN 978-80-7412-019-0.

PRIMÁRNÍ LITERATURA:

ALTRICHTER, M. Teologie slzy. In KOLEKTIV AUTORŮ. *Božské Srdce. Teologická*

reflexe. 1. Vyd. Olomouc: Refugium Velehrad-Roma, 2002, s. 172-182.

ISBN 80-86045-86-2.

ANGE, D. *Rány zhojené láskou. Působení Ducha svatého v Terezii z Lisieux.* Kostelní Vydří:

Karmelitánské nakladatelství, 2011. ISBN 978-80-7195-546-7.

ARMIDA, C. *Pán Ježíš o svých kněžích.* 1. Vyd. Olomouc: Matice Cyrilometodějská,

2010. ISBN 978-80-7266-338-5.

ARRUPE, J. Encyklika papeže Pia XII. *Haurietis aquas.* In KOLEKTIV AUTORŮ.

Božské Srdce. Teologická reflexe. 1. Vyd. Olomouc: Refugium Velehrad-Roma, 2002,

- s. 18-50. ISBN 80-86045-86-2.
- BALTHASAR, H. U. VON. *Kněžská spiritualita*. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 2010. ISBN 978-80-7195-246-6.
- BIANCHI, E. *Kněžím*. Olomouc: Matice Cyrilometodějská, 2007. ISBN 978-80-7266-258-6.
- CAMPATELLI, M. *Křest. Každý den u pramenů nového života*. 1. Vyd. Olomouc: Refugium Velehrad-Roma, 2010. ISBN 978-80-7412-055-8.
- CANTALAMESSA, R. *My kážeme Krista Ukřižovaného*. 1. Vyd. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 1996. ISBN 80-7192-061-4.
- CANTALAMESSA, R. *Ukřižovaný Kristus. Velkopáteční rozjímání 1996-2001*. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 2002. ISBN 80-7192-607-8.
- CASTELLO, N. *Páter Pio. Ikona ukřižovaného*. Brno: Cesta, 1994. ISBN 80-85139-34-9.
- CORMIER, H. M. *Náležet Bohu*. 1. Vyd. Praha: Krystal OP, 2008. ISBN 978-80-87183-04-5.
- EVDOKIMOV, P. *Žena a spása světa*. 1. Vyd. Olomouc: Refugium Velehrad-Roma, 2011. ISBN 978-80-7412-066-4.
- FIRTELOVÁ, H. *Dorota z Montau. Mystička a patronka řádu Německých rytířů*. 1. Vyd. Olomouc: Refugium Velehrad-Roma, 2010. ISBN 978-80-7412-062-6.
- GORAIONOFF, I. *Serafím Sarovský. Život a duchovní moudrost*. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 2011. ISBN 978-80-7195-510-8.
- GÜNTHEROVÁ-HAUGOVÁ, B. *Brigita Švédská. Velká mystička štrnásteho storočia*. Trnava: Spolok svätého Vojtecha, 2009. ISBN 978-80-7162-770-8.
- IRIARTE, L. *Florida Cevoli. Následovnice sv. Veroniky Giuliani*. 1. Vyd. Olomouc: Refugium Velehrad-Roma, 2011. ISBN 978-80-7412-085-5.
- IRIARTE, L. *Svatá Veronika Giuliani. Závrať z Boží lásky*. 1. Vyd. Olomouc: Refugium Velehrad-Roma, 2011. ISBN 978-80-7412-082-4.
- JEMELKA, J. Slavnost všech svatých – na hrobech mučedníků. In KOLEKTIV AUTORŮ. *Studijní texty ze spirituální teologie III. Naši nebeští přátelé*. 1. Vyd. Olomouc: Refugium Velehrad-Roma, 2006, s. 70-75. ISBN 80-86715-64-7.
- KATEŘINA SIENSKÁ. *Dialog. Rozhovor s Boží prozřetelností*. 2. Vyd. Praha: Krystal OP, 2004. ISBN 80-85929-70-8.
- KOLÁČEK, J. *Martin Středa SJ. Obránce Brna*. 3. Vyd. Olomouc: Refugium Velehrad-Roma, 2009. ISBN 978-80-7412-022-0.
- LALLEMANT, L. *Spiritualita srdce. Duchovní učení*. 1. Vyd. Olomouc: Refugium Velehrad-Roma, 2009. ISBN 978-80-7412-038-1.
- LAZZARI DE. F. *Eucharistický život svaté Kláry*. 1. Vyd. Velehrad: Refugium

- Velehrad-Roma, 2011. ISBN 978-80-7412-081-7.
- RUPNIK, M. *Vybrané otázky z antropologie. Člověk a vzkříšení*. 1. Vyd. Velehrad: Refugium Velehrad-Roma, 2003. ISBN 80-86045-99-4.
- SALOTTI, C. *Blahoslavená Anna Marie Taigi. Matka rodiny*. 1. Vyd. Olomouc: Refugium Velehrad-Roma, 2010. ISBN 978-80-7412-063-3.
- SCHMID, M. *Modleme se! Vrchol úcty k Srdci Ježíšovu*. 5. Uprav. vyd. Olomouc: Matice Cyrilometodějská, 2001. ISBN 80-7266-077-2.
- SCHMID, M. *Vrchol úcty k Srdci Ježíšovu*. 5. Vyd. Praha: Zvon, 1991. ISBN – není uvedeno.
- SPENGLER, T. *Rabanus Maurus – učitel Německa. Lze kněžím svěřit výchovu mladého člověka?* 1. Vyd. Olomouc: Refugium Velehrad-Roma, 2010. ISBN 978-80-7412-061-9.
- SPITERIS, Y. *Řehoř Palama (1296-1359): milost a zkušenost*. 1. Vyd. Olomouc: Refugium Velehrad-Roma, 2011. ISBN 978-80-7412-079-4.
- ŠITAL, F. *Kult Srdce Ježíšova u sv. Bonaventury, učitele církve*. In KOLEKTIV AUTORŮ. *Božské Srdce. Teologická reflexe*. 1. Vyd. Olomouc: Refugium Velehrad-Roma, 2002, s. 165-171. ISBN 80-86045-86-2.
- ŠPIDLÍK, T. *Vnitřně zakoušet. Eseje produchovní život*. 1. Vyd. Velehrad: Refugium Velehrad-Roma s. r. o., 2009. ISBN 978-80-7412-028-2.
- ŠURÁNEK, A. *Kořeny kalvárské oběti. Studie esteticko-pastorální*. 1. Vyd. Olomouc: Lygra, 1948. ISBN – není uvedeno.

SEKUNDÁRNÍ LITERATURA:

- ALTRICHTER, M. *Vítězný domov*. 1. Vyd. Olomouc: Refugium Velehrad-Roma, 2009. ISBN 978-80-7412-023-7.
- BARSOTTI, D. *Spiritualita svaté Anděly Merici. Rodiny kolem Matky. Rozjímáme se svatou Andělou Merici*. 1. Vyd. Praha: Paulínky, 2002. ISBN 80-86025-49-7.
- HŮNERMANN, W. *Farář Arský*. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 2007. ISBN 978-80-7195-112-4.
- HŮNERMANN, W. *Syn brusiče nožů*. 1. Vyd. Brno: Cesta, 1995. ISBN 80-85319-38-1.
- KATEŘINA SIENSKÁ. *Krátká rozmluva o získání pravé dokonalosti*. 2. Vyd. Praha: Krystal OP, 2010. ISBN 978-80-87183-24-3.

- SRŠEŇ, P. (Sestavil). *Novéna ke svatému Janu Marii Vianneyi*. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 2000. ISBN 80-7192-520-9.
- SVĚDIROHOVÁ, A. (Sestavila). *Malá knížečka o Pražském Jezulátku*. Brno: Kartuziánské nakladatelství., 2010. ISBN 978-80-86953-18-2.
- VLKOVÁ, G. *Úvod do prorocké a mudroslovné literatury Starého zákona*. 2. Přepřac. vyd. Olomouc: Univerzita Palackého, 2007. ISBN 978-80-244-1593-2.
- WILHELMA, B. *Svatý František Serafínský*. Brno: Konvent minoritů, 2009. ISBN 978-80-903395-3-8.
- ZELENKOVÁ, J. (Přeložila). *Boží děti. Životopisy dětí, mladých lidí, kteří zasvětili svůj život Bohu*. 1. Vyd. Olomouc: Matice Cyrilometodějská, 2008. ISBN 978-80-7266-292-0.

SEZNAM SKRATEK

apod.	a podobně
KKC	Katechismus katolické církve
přepřac.	přepřacované
s.	strana
s. r. o.	společnost s ručením omezeným
srov.	srovnej
tj.	to je
vyd.	vydání

zkratky jednotlivých knih Písma svatého uvedené v textu odpovídají vydání

EKUMENICKÝ PŘEKLAD. *Bible. Písmo svaté Starého a Nového zákona*. 6. Přepřac. vyd.

Vydala česká biblická společnost, 1995